

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Získávání dotací pro neziskové organizace

Grants Obtaining for Non-profit-making Organizations

Student: Bohumil Pochop

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2009

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracoval samostatně.
Přílohu č. 1. danou mi k dispozici jsem samostatně doplnil.

7.05.2009

Obsah

1. Úvod	1
2. Druhy projektového řízení	4
2.1 Vznik podpory projektů	4
2.1.1 Podpora z EU	5
2.1.2 Cíle regionální podpory	6
2.1.3 Nástroje regionální politiky z EU	7
2.2 Podpora od ČR	11
2.2.1 Organizační zabezpečení regionální politiky ČR(zák. č. 248/2000 Sb §5)	11
2.2.2 Nástroje regionální politiky ČR	17
2.3 Programy Strukturálních fondů v České republice	17
2.3.1 Programy v období 2004 – 2006	17
2.3.2 Programy v období 2007-2013	18
3. Analýza socioekonomické situace ve vybraném kraji	19
3.1 Seznámení s problematikou	19
3.2 Srovnání postavení kraje v rámci České republiky	23
3.3 Vlastní analýza kraje	26
3.4 Zhodnocení vývoje	30
4. Konkrétní Projekt – rekonstrukce budov Speciální školy Schola – Viva, o.p.s.	31
4.1 Základní informace o škole	31
4.1.1 Náplň školy	31
4.1.2 Právní forma školy	31
4.1.3 Vlastnictví školy	31
4.1.4 Financování školy	32
4.2 Projekt	33
4.2.1 Vznik a příprava projektu	33
4.2.2 Realizace projektu	38
4.3 Poučení pro další projekt	41
5. Závěr	43
Použitá literatura	47
Seznam zkratk a symbolů	49
Přílohy	51

1. Úvod

Neziskové organizace tvoří v každé moderní zemi důležitou část funkčního celku národního hospodářství. Jsou to organizace, které pomáhají občanům i státu při řešení v oblastech, kde se trh a jeho ziskový sektor neprojeví z důvodu absence přijatelného zisku¹. V současné době je neziskový sektor chápán jako souhrn dvou sektorů a to veřejného (státního) sektoru a soukromého (nestátního) sektoru.

Jelikož se tato práce bude zabývat jednou z forem financování neziskových organizací, bude provedeno rozdělení pouze z hlediska financování. Neziskový veřejný sektor jako součást národního hospodářství zabezpečuje veřejné statky kolektivní spotřeby a jeho financování probíhá pomocí prostředků ze soustavy státního rozpočtu. Oproti tomu neziskový soukromý sektor jehož primárním posláním není tvorba zisku, ale přímého užitku, je financován ze soukromých financí soukromých fyzických a právnických osob. Poskytovatelé těchto prostředků se dobrovolně rozhodli vložit svůj kapitál do investice s předem vymezenou produkcí nebo distribucí statků a věděli o tom, že vklad nebude mít penězi vyjádřitelný zisk.

Působnost neziskových organizací je svým záběrem opravdu velmi široká. Jedná se například o organizace, které řeší centrálním státním organizacím zabezpečení veřejně prospěšných a sociálních služeb, přispívají k aktivnímu přístupu občanů k politice a tím podporují demokracii, či umožňují občanům prosazovat své názory na veřejnosti.

Z důvodu, že státní neziskové organizace jsou kompletně financovány ze státního rozpočtu, se v práci budou nadále probírat jen nestátní neziskové organizace, kde je financování řešeno ne tak jednoznačným postupem. Z rozsahu působnosti nestátních neziskových organizací je zřejmé, že jsou pro stát vhodnou alternativou při uskutečňování cílů vlastní politiky jak České republiky, tak přijatých priorit Evropské unie.

Cílem bakalářské práce je prozkoumání možností profinancování větších investičních celků - programů nestátních neziskových organizací, pro vytvoření kvalitativní a kvantitativní udržitelnosti svých záměrů v dané působnosti, na které si ze své neziskové podstaty nemohou vytvořit dostatečné rezervy.

¹ REKTOŘÍK, J. et.al. *Organizace neziskového sektoru-Základy ekonomiky,teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 188 s. ISBN 80-86119-41-6

Pro práci jsou stanoveny tyto hypotézy:

- Legislativa finanční podpory programů nevládních neziskových organizací je přímá, srozumitelná a jednoznačná
- Míra finanční spoluúčasti neziskových organizací na projektech je přiměřená jejich možnostem

Pro dosažení cíle práce a ověření správnosti vyslovených hypotéz byly použity následující metody: deskripce, kompilace, analýza, řízený rozhovor, syntéza.

Metoda deskripce se používá pro popis věcí, dějů a stavů. Tato metoda je použita hlavně v kapitole „Druhy projektového řízení“ a „Aplikace projektového řízení na konkrétní organizaci“.

Metoda kompilace je způsob sestavení různých, již známých, skutečností do nového souboru, tedy za použití cizích poznatků sestavený nový kompilát. Metody kompilace bylo použito u kapitoly „Druhy projektového řízení“.

Metoda analýzy je používána pro rozbor zkoumané oblasti, jevu nebo situace na dílčí části, které se dále zkoumají. Pomocí této metody se nacházejí zákonitosti funkce zkoumaného předmětu. Analýzy je především použito v kapitole „Analýza socioekonomické situace ve vybraném kraji“.

Metoda syntézy je v podstatě nedílná součást metody analýzy, která myšlenkově sjednocuje analýzou získané zákonitosti a vytváří náhledový celek jednotlivých dílčích částí. Tato metoda je také použita v kapitole „Analýza socioekonomické situace ve vybraném kraji“.

Řízený rozhovor jako zdroj pro zjištění písemně nezaznamenaného průběhu, zkušeností a pocitů. Tento prvek je základním kamenem pro kapitolu „Aplikace projektového řízení na konkrétní organizaci“.

Bakalářská práce má svoji osu ve třech kapitolách, a to kapitoly „Druhy projektového řízení“, „Analýza socioekonomické situace ve vybraném kraji“ a „Aplikace projektového řízení na konkrétní organizaci“.

Kapitola „Druhy projektového řízení“ se bude zabývat vznikem potřeby projektů, popisuje strukturu dotací z EU a také způsoby podpor nestátních neziskových organizací v ČR.

Následná kapitola „Analýza socioekonomické situace ve vybraném kraji“ nejdříve bude řešit obecné názvosloví a významy pojmů a poté se zabývá jednotlivými aspekty socioekonomické situace. Prvně porovnává stavy a následně průběhy jednotlivých položek vůči ostatním krajům ČR. Kapitola odůvodňuje potřebnost posílení pomoci vybranému kraji. Pro rozsáhlost problematiky a omezený objem práce se tato kapitola nepouští do hlubšího studia a soustřeďuje se jen na vybrané charakteristiky.

Ve čtvrté kapitole „Aplikace projektového řízení na konkrétní organizaci“ se popisuje konkrétní akt od vize až po poslední schvalovací podpis předávaného objektu financovaného pomocí v předchozích kapitolách uvedených principů.

Bakalářská práce je zpracovávána pomocí počítačové techniky v prostředí Microsoft Office. Text, schémata a tabulky jsou tvořeny pomocí textového editoru Microsoft Word, grafy pomocí tabulkového editoru Microsoft Excel.

Veškeré údaje v této práci jsou vztaženy k legislativě platné k 7.5.2009.

2. Druhy projektového řízení

V této kapitole by se měl ujasnit způsob fungování jednotlivých možností a způsobů při čerpání finančních prostředků ať již z EU nebo ČR. Každý, kdo chce využít finanční pomoci, musí zpracovat projekt, který bude vyjadřovat, co vlastně chce vytvořit, tedy na co použije eventuelně přidělené prostředky. Tento projekt musí dle cílování na různé programy poskytovatelů dotací projít také podle toho různou procedurou schvalování a doporučování až do finálního podepsání smlouvy o přidělené podpoře. Celý tento proces se nazývá projektové řízení. To znamená, že projekt žadatele se směřuje podle cíle který má splnit na různé programy, jenž jsou vytvořeny pro každý cíl, který chce poskytovatel podpořit.

2.1. Vznik podpory projektů

Základní trajektorie integračního procesu v Evropě započala již v minulém století², kdy Evropa se po druhé světové válce začala bránit proti válečným konfliktům s cílem udržení mírového stavu pomocí Evropského společenství uhlí a oceli. Po nárůstu rozdílů mezi vítěznými mocnostmi západu a východu, tedy začátkem studené války, se sjednotila a založila Evropské hospodářské společenství – EHS. Byla to spolupráce s důrazem na společný trh a odbourávání cel. Ostatní země z pohledu zvenčí věděly, že za touto integrací se skrývá daleko hlubší proces než jen velmi lákavá luxusní oblast volného obchodu. EHS dosáhlo velkého hospodářského růstu, začalo se vzájemně kontrolovat v produkci potravin a brzy se dosáhlo i přebytků. V sedmdesátých letech po dalších vstupech zemí do EHS se objevuje energetická krize a pády posledních pravicových diktatur v Evropě, jako Salazarův režim v Portugalsku nebo generál Franko ve Španělsku. Evropská unie začíná podporovat slabší regiony v oblastech vytváření pracovních míst a budování infrastruktury. Do dalších let vývoje a sjednocování zasáhne rozložení „východního bloku“ a tím otevření Evropy s novými přístupy k regionální politice. Jako příklad může sloužit proces sjednocení Německa a tím úkol vyrovnání rozdílů mezi západním a východním Německem. Evropská unie v roce 1993 dokončuje sjednocení trhu založeném na „čtyřech svobodách“: volný pohyb služeb, zboží, osob a kapitálu. Tyto zásady jdou plnit jen v případě rovnosti podmínek. Vše se uplatňuje

² Cihelková, E. a kol. *Nový regionalismus, teorie a případová studie*. Praha. C.H. Beck. 2007. ISBN 978-80-7179808-8, str.16-17.

do různých regionů společenství s různou strukturou ekonomické vyspělosti, kulturního dědictví či přírodních podmínek. Je tedy potřeba posilovat slabá místa unie tak, aby byly všude zhruba stejné podmínky. Následně se objevuje potřeba usilovat i o stejné podmínky v oblasti životního prostředí, bezpečnosti a obrany. Takto započatý proces sjednocení Evropy se nadále rozvíjí a smazává rozdíly pro zabezpečení daných „čtyř svobod“. Evropská unie tak stanovuje pravidla k podpoře vyrovnávání regionů ve formě cílů a nástrojů regionální politiky. V případě přistupujících zemí k členství v Evropské unii se jedná o podporu, tedy přípravu těchto zemí tak, aby začlenění bylo co nejméně bolestné a jsou k tomu připraveny speciální předvstupní nástroje strukturální pomoci. Takto byla před vstupem do EU připravována i Česká republika, která po průchodu touto „vyrovnávací kúrou“ je stále jednou z chudších zemí. Se zkušenostmi ve vstupním procesu a pochopením správnosti směru sjednocení na základě rovnosti příležitostí a konkurence schopnosti se sama stará o vyrovnání slabších regionů pomocí vlastních programů.

Je tedy vidět, že funkce solidarity je nezbytnou potřebou pro zdravý a vyvážený sjednocovací proces Evropy, jednotlivých zemí, krajů, okresů i obcí ve významu stejných příležitostí pro všechny ve všech měřítkách, avšak úplné srovnání rozdílů je nežádoucí z hlediska místních tlaků na změnu a zlepšení.

2.1.1. Podpora z EU

Evropská unie dosáhla k propracovanému systému cílů, nástrojů a programů regionální politiky, jež se koncipují vždy na určité období. Pro tuto práci se budou uvádět jen poslední dvě období a to systém pro roky 2000-2006 a 2007-2013. Je potřeba také dodat, že pro potřebné monitorování a analýzu situací si EU stanovilo rozdělení regionů. Byla zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS. Základní dělení s doporučeným rozsahem počtu obyvatel v daném regionu znázorňuje tabulka č. 2.1

Tabulka č. 2.1: Klasifikace dle NUTS

Region	min. počet obyvatel	max. počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

Zdroj: vlastní zpracování podle internetového portálu Eurostatu

2.1.2. Cíle regionální podpory EU

Pro rozhodnutí toho, kam se bude ubírat pomoc Evropské unie, se stanovují takzvané Cíle regionální politiky. Z těchto cílů je také poznat, jaké projekční řízení bude upřednostněno.

Evropská unie si na roky 2000-2006 stanovila tři cíle regionální politiky.

Cíl 1 – povzbuzování rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává.

Charakteristické pro regiony Cíle 1 je nízká úroveň investic, vysoká míra nezaměstnanosti, nedostatečnost služeb pro obyvatele i podniky. Jedná se o regiony NUTS II kde DPH na obyvatele nepřesahuje 75 % průměru EU 15.

Cíl 2 – podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním obtížím.

Tento Cíl se dotýká velikosti regionu NUTS III a může pokrýt až 50 % celkových nákladů projektu. Jedná se o oblasti, kde v sektoru služeb a průmyslu nastávají sociální a hospodářské změny. Dále o regiony s malou ekonomickou různorodostí, nebo ztrátou ekonomické aktivity a s tím související úpad. Přiřadily se k nim také nám málo známé oblasti rybolovu, které procházejí depresí.

Cíl 3 – podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti.

Tento cíl nebyl ani tak podřízen teritoriálnímu omezení, ale byl směřován na osoby žijící na kterémkoliv místě v unii. Sloužil jako rámec pro opatření zmírňující nezaměstnanost a ve prospěch lidských zdrojů. Měl pomoci modernizovat systémy vzdělávání a zaměstnanosti.

Na následné období 2007 – 2013 má EU stanoveny také tři cíle.

Cíl *Konvergence* – je v podstatě stejný jako Cíl 1 v minulém období, kdy se jeho smysl naplňuje v podpoře hospodářského a sociálního rozvoje regionů velikosti NUTS II. Tyto regiony také musí splnit podmínku menšího hrubého domácího produktu na obyvatele nižšího než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. V ČR na tento Cíl dosahují všechny regiony soudržnosti, kromě Hlavního města Prahy.

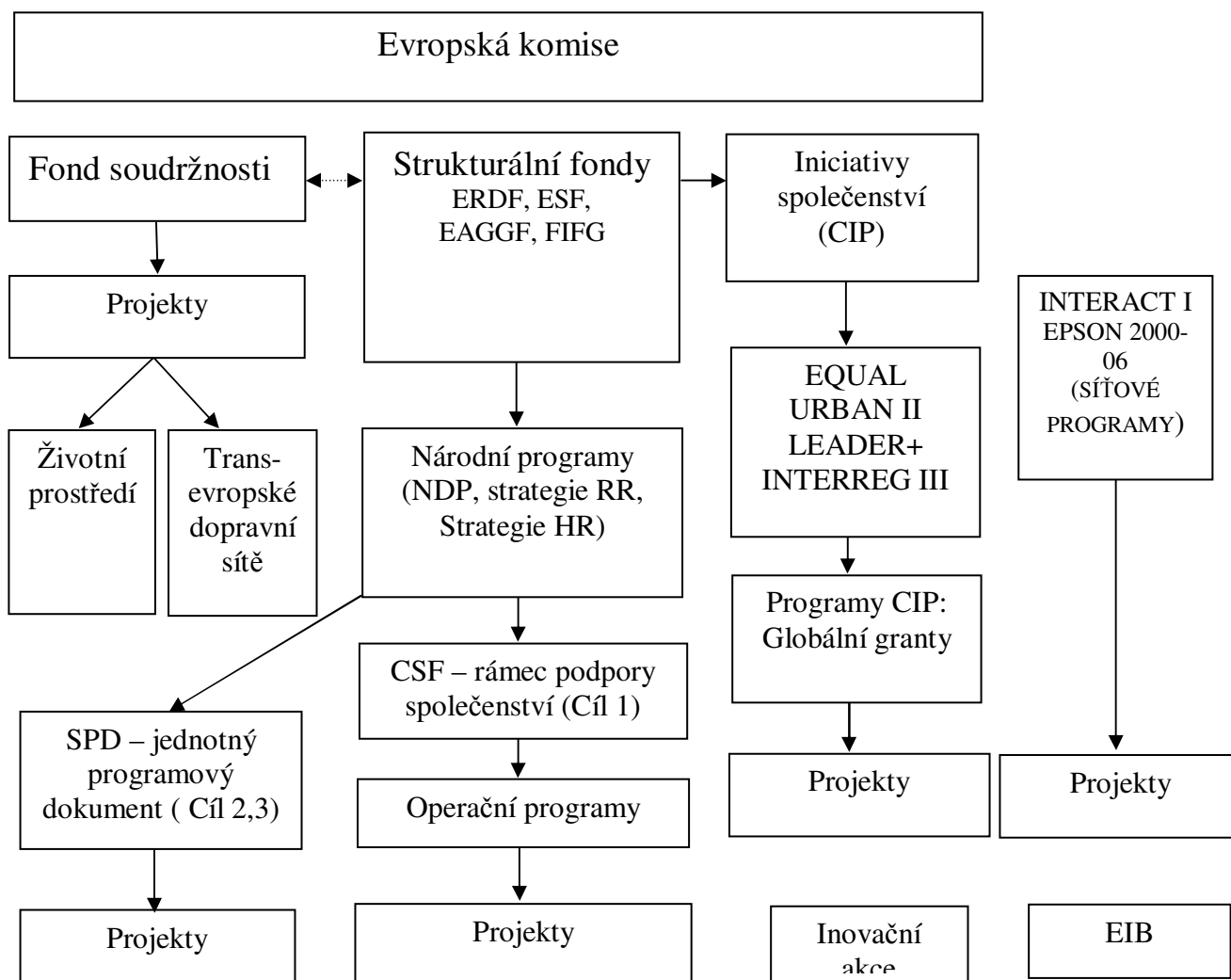
Cíl *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost*. Tato podpora je na úrovni NUTS I nebo NUTS II, které přesahují limity Cíle Konvergence, u nás tedy region soudržnosti Hlavní město Praha.

Cíl *Evropská územní spolupráce*. Jedná se o podporu přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III, které mají své položení v oblasti státních hranic a všech regionů NUTS III podél námořních hranic. Tímto cílem je podporována také všechna mezinárodní a nadnárodní spolupráce. V ČR do tohoto cíle spadají všechny regiony.

2.1.3. Nástroje regionální politiky EU

Pro splnění vytyčených cílů Evropská unie musela stanovit, jak jich dosáhnout. Vytvořila jakýsi rámec programů a nástrojů tak, aby byla obsažena splnitelnost jednotlivých cílů. Systém nástrojů a programů stanovila také v časovém rozložení stejně jako u cílů. Struktura zapojení jednotlivých prvků je nejlépe vidět na schématu 2.1 pro roky 2000 - 2006 a 2.2 pro období 2007 -2013.

Schéma 2.1 Systém nástrojů a programů regionální politiky EU (2000-2006)

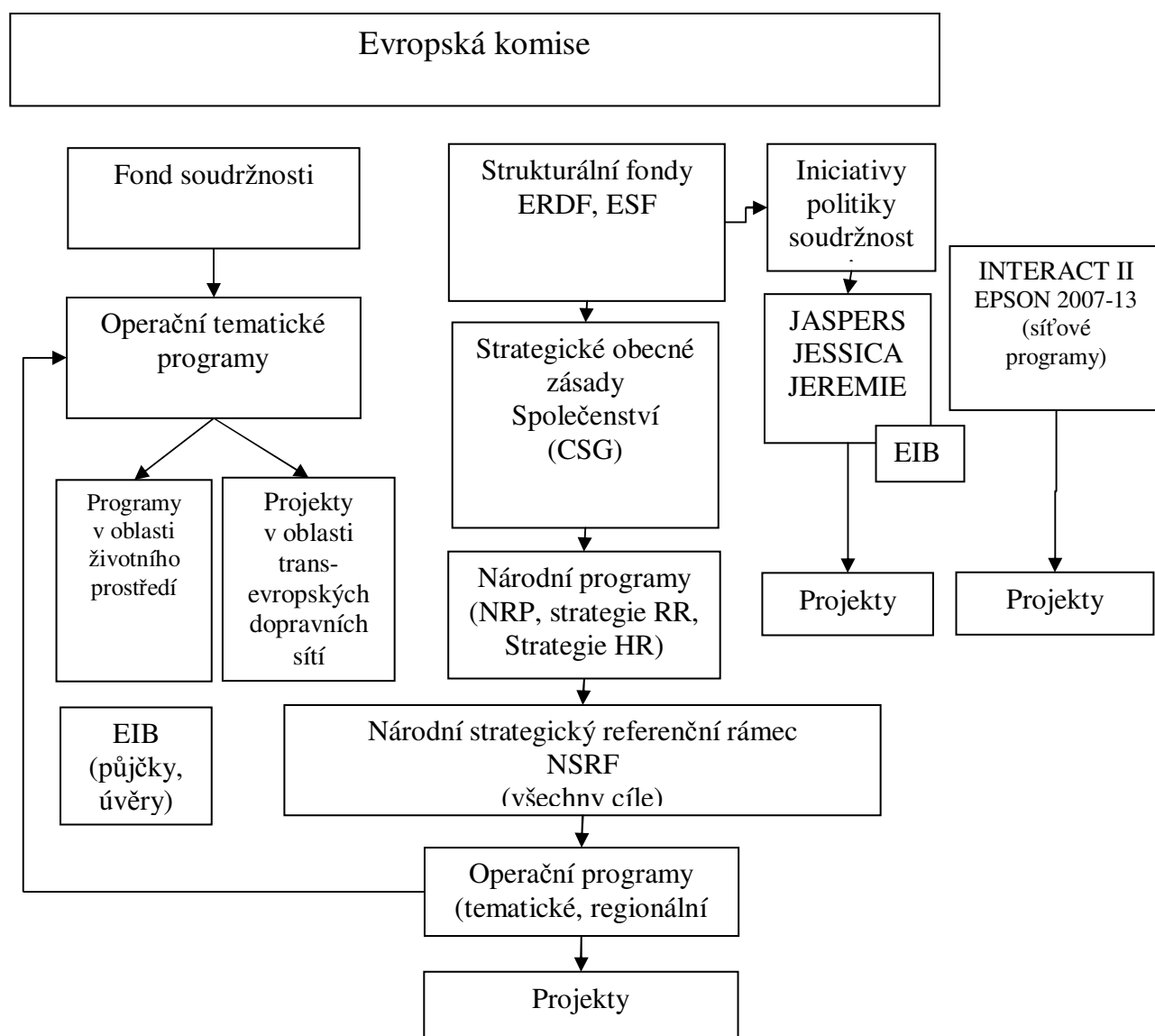

Zdroj: Melecký, L.: *Evropská regionální politika*. [online]. 2008. .[cit. 15.11.2008].
Dostupné na internetu: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/mod/resource/view.php?inpopup=true&id=36803>

Hrubá osnova rozdělení nástrojů pro provádění regionální politiky spočívá v podstatě v šesti oblastech, podle kterých je sestaveno i schéma č. 2.2.:

- Strukturální fondy EU
- Fond soudržnosti
- Fond solidarity
- Programy iniciativy Společenství (CIP)
- Inovační akce
- Aktivita EIB

Schéma 2.2 Systém nástrojů a programů regionální politiky EU (2007-2013)

Zdroj: Melecký, L.: *Evropská regionální politika*. [online]. 2008. [cit. 15.11.2008].
Dostupné na internetu: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/mod/resource/view.php?inpopup=true&id=36803>

Strukturální fondy tvoří jádro regionální a strukturální politiky a jsou nejvýznamnějším nástrojem k naplňování cílů regionální politiky. Podle možnosti směřování projektů se Strukturální fondy představují jako vymezené finanční prostředky s jednoznačně danými pravidly pro jejich užití při rozvoji regionů. Strukturální fondy mohou podporovat jen určité typy projektů jako jsou přímé investice do vytváření nových pracovních příležitostí, služby pro malé firmy, základní hospodářské infrastruktury, infrastruktury pro vzdělávání a zdravotnictví, ochranu životního prostředí, obnovu budov a rozvoj kulturních hodnot a přeshraniční a nadnárodní spolupráce. Poskytnuté prostředky jsou nevratné.

Pro roky 2000-2006 byly stanoveny čtyři strukturální fondy:

- Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF
- Evropský sociální fond – ESF
- Evropský zemědělský a podpůrný a garanční fond – EAGGF (podpůrná část)
- Finanční nástroj pro řízení rybolovu – FIFG

Pro programové období 2007 – 2013 byly stanoveny jen dva fondy:

- Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF
- Evropský sociální fond – ESF

Předchozí dva fondy Evropský zemědělský a podpůrný a garanční fond – EAGGF a Finanční nástroj pro řízení rybolovu – FIFG přešly z regionální politiky do zemědělské politiky Evropské unie. Pro další období tedy zůstávají jen dva fondy, které mohou být využity pro vyřešení předem daných oblastí.

Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF. Posláním tohoto fondu je vyrovnat regionální rozdílnosti ve Společenství a podporovat stabilní a udržitelný rozvoj. Financování fondem se zaměřuje do produktivní investice pro vytváření a zachování trvale udržitelných pracovních příležitostí, investic do infrastruktury a rozvoji vnitřního potenciálu. Tato působnost se projevuje v podpoře malých a středních podniků, výzkumu a technologickém vývoji, rozvoji informačních technologií, životního prostředí a mezinárodní, přeshraniční a meziregionální spolupráci.

Evropský sociální fond – ESF. Posláním tohoto fondu je rozvoj lidského fondu a zaměstnanosti. Evropský sociální fond by měl podporovat politiky členských států,

které jsou v úzkém souladu s obecnými zásadami a doporučeními evropské strategie zaměstnanosti a dohodnutými cíli Společenství v oblasti sociálního začlenění, zákazu diskriminace, podpory rovnosti mužů a žen, vzdělávání a odborné přípravy a cíli, které splňují podmínky pro zvyšování produktivity a konkurenceschopnosti, posilování sociální soudržnosti a vytváření lepších pracovních míst.

Hlavní rozdíly v období 2006-2013, mimo přeřazení dvou fondů do jiné politiky Společenství, se projevily v způsobu přidělování a celého procesu zadávání projektů. Přibýly Strategické obecné zásady, které byly zevrubnými pokyny, které musí všichni respektovat a vypracovat podle nich Národní programy a následně Národní strategický referenční rámec. Dále je pro Strukturální fondy vše stejné jako před rokem 2007.

Druhým nástrojem je *Fond soudržnosti*, také se mu říká Kohezní fond. Cílem fondu je obecně podpora hospodářské a sociální soudržnosti Společenství. Fond soudržnosti nepatří mezi Strukturální fondy. Jeho nejvýznamnější oblast působení je oblast životního prostředí a oblast dopravní infrastruktury.

Pro roky 2000-2006 měl daná pravidla pro financování v podobě čtyř bodů. Poskytovaná pomoc byla na národní úrovni, jednalo se vždy o přesně definovaný projekt, financovány jsou velké projekty (min. 10 miliónů eur), při financování nesmí docházet k překrývání pomocí Fondu soudržnosti a Strukturálního fondu.

Na období 2007-2013 se podmínky částečně změnily, poskytování je již i na regionální úrovni, financuje přímo vybrané projekty (v ČR Operační program Životní prostředí a Operační program Doprava). Zůstává také podmínka jen „velké“ projekty (životní prostředí min. 25 mil. EUR a doprava min. 50 mil. EUR), také nesmí docházet k překrývání pomoci ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Aby členská země mohla získat nárok na dotaci z tohoto fondu, musí splňovat nejen danou účelovost a objem financí, ale ještě je potřeba splnit podmínku, aby žadatelská země neměla hrubý národní produkt (HNP) na obyvatele vyšší než 90 % průměru EU. Členský stát také musí splňovat podmínky „hospodářské konvergence“. V období 2000-2006 byl systém přímější, než v nynějším období, kdy do procesu mezi projekt a Fond vstoupil další článek Operační tematické programy.

Třetím z nástrojů regionální politiky je *Fond solidarity*. Fond také nepatří mezi Strukturální fondy, a je určen pro pomoc při mimořádných událostech velkých katastrof. Použití je například na zřizování provizorních technických oprav infrastruktury, zabezpečování ubytování a podobné aktivity. Česká republika čerpala z tohoto fondu v roce 2002 při povodních v Čechách.

Iniciativy společenství jsou doplňkovým nástrojem regionální politiky EU. Doplňují jiné programy, nebo usnadňují jejich provádění. Vyhlašuje je přímo Evropská unie. Každá iniciativa měla financování z jednoho Strukturálního fondu. V období 2000 – 2006 byly čtyři iniciativy. *Interreg III* pro podporu územní spolupráce, rozvoj oblastí Společenství složených z více regionů. *Equal* pro potírání nerovnosti a diskriminace. *Urban II* pro podporu hospodářské a sociální obnovy měst postižených krizí. A *Leader +*, který se zabýval venkovským rozvojem ekonomiky. V druhém sledovaném období 2007-2013 se již upustilo od Iniciativ společenství a svým způsobem je nahradily Iniciativy politiky soudržnosti. Jsou již jen tři aktivity, které byly iniciovány Evropskou investiční bankou. Nejsou to přímé peněžní pomoci, ale pomoc ve formě poradenství nebo podporou odborníky. Jsou to iniciativy *JASPERS*, *JESSICA* a *JEREMIE*. *JASPERS* je určen pro podporu při přípravě velkých projektů ve všech jeho fázích. *JESSICA* pomáhá v oblasti finančního inženýrství pro udržitelný rozvoj měst. *JEREMIE* je pro zlepšení přístupu k financování rozvoje podnikání mikropodniků a středních podniků.

Dále jsou ještě Předvstupní nástroje strukturální pomoci EU, ale to je jen pro kandidátské země a tím se tato práce nezabývá.

2.2. Podpora od České republiky

Česká republika v přípravných letech na vstup do Evropské unie se více soustředila na transformační problémy a málo na regionální politiku. To se také ukázalo v roce 1997, kdy Evropská komise vydala stanovisko, že ČR nemá žádnou regionální politiku.³

³ NOVOTNÁ, M. *Regionální politika EU*. 1.vyd., Ostrava, VŠB – TU Ostrava, Ekonomická fakulta.2007.210s. ISBN 978-80-248-1413-1.str.164

2.2.1. Organizační zabezpečení regionální politiky ČR

Na základě stanoviska Evropské komise muselo Ministerstvo pro místní rozvoj vypracovat mechanismy pro koordinaci na celostátní úrovni. Stanovily se územní úrovně, republiková a regionální a typy podporovaných regionů. Regiony se soustředěnou podporou státu a ostatní regiony. Dále se zavedly takzvané regiony soudržnosti s rozsahem NUTS II, aby se vyhovělo Eurostatu, jak již bylo zmíněno pro možnosti statistického sledování a přerozdělování pomoci. V roce 2000 vznikl zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Nastaveny byly základní údaje o územním dělení podle NUTS a jejich správu. NUTS 0 a I je ČR a je ve správě vlády ČR, Ministerstva pro místní rozvoj a odvětvových ministerstev. NUTS II jsou Regiony soudržnosti, je jich osm a v každém zasedá Regionální rada, jsou složeny z krajů. NUTS III jsou vlastní kraje se svými zastupitelstvy, nyní je jich čtrnáct. NUTS IV jsou statistické regiony na úrovni okresů s bývalými okresními úřady. NUTS V obce s vedením zastupitelstvem obce.

ČR si jako globální cíl stanovila „udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti“. Do Zásad regionální politiky zvolila pět bodů v Národních programových dokumentech:

- Programy rozvoje obcí,
- Programy rozvoje mikroregionů,
- Státní program regionálního rozvoje,
- Strategie regionálního rozvoje ČR (viz schéma 2.3),
- Programy rozvoje krajů,

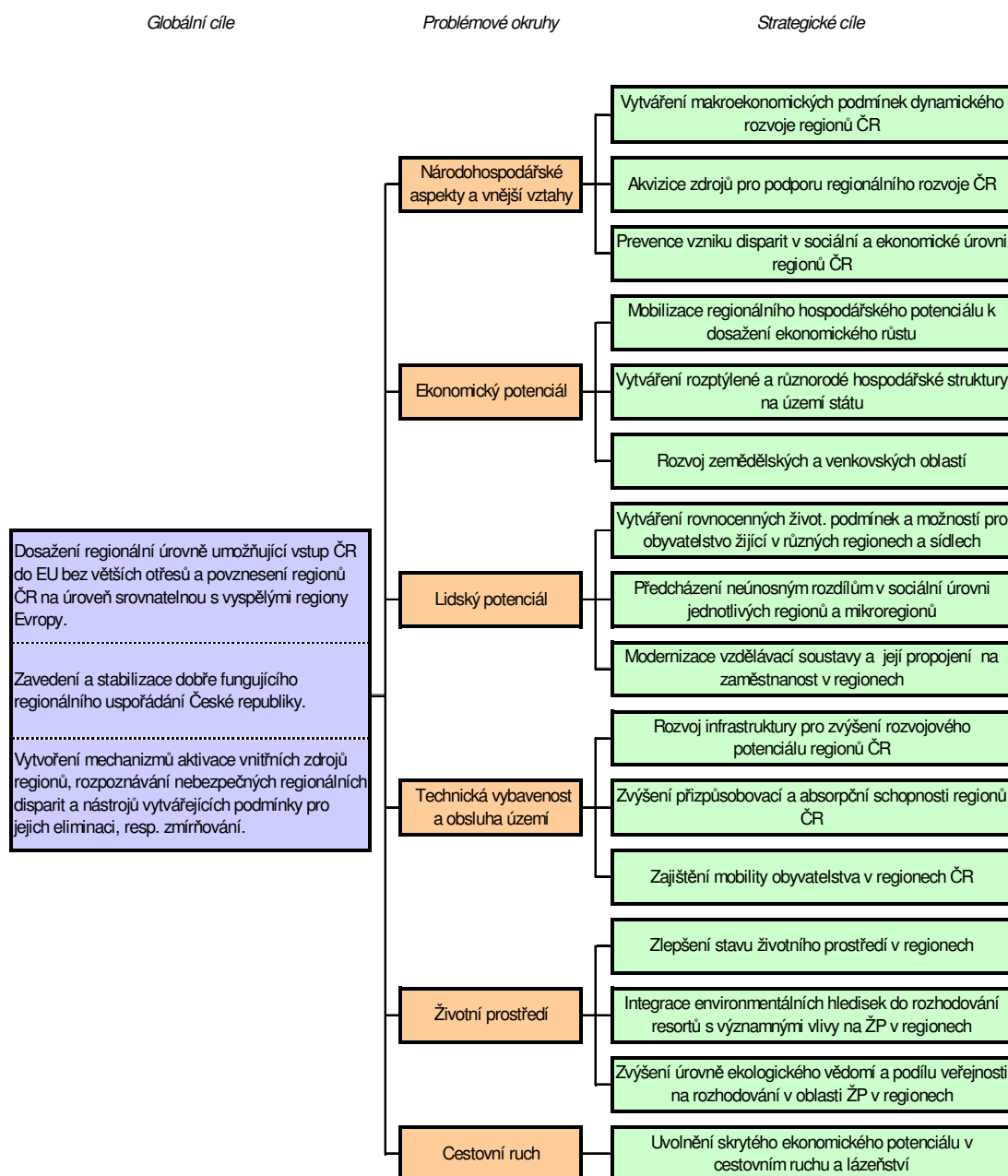
a šest prioritních oblastí:

- konkurence schopnost průmyslu,
- životní prostředí,
- dopravní infrastruktura,
- venkov a zemědělství,
- lidské zdroje,
- cestovní ruch.

Česká republika tedy po roce 2000 zpracovala Strategii regionálního rozvoje ČR. Základním dokumentem byl zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a zpracovatelem bylo MMR ČR.

Schéma 2.3 cíle strategie regionálního rozvoje ČR

Cíle strategie regionálního rozvoje ČR

Zdroj: MMR. Strategie regionálního rozvoje ČR. S o u h r n n ý d o k u m e n t, schválený vládou (bod I. usnesení vlády č. 682/2000). Dostupný na internetu: [200http://old.mmr.cz/upload/1090484712strategie.doc](http://old.mmr.cz/upload/1090484712strategie.doc)

Strategie regionálního rozvoje z roku 2000 má význam v první koncepci materiálů pro národní regionální politiku a vytvořila rámec pro společné fungování regionální politiky ČR s regionální politikou Evropské unie. Strategii regionálního rozvoje schvaluje v České republice vláda, obsahuje analýzu regionálního rozvoje, vymezení silných a slabých stránek v rozvoji jednotlivých regionů, odvětví a sektorů, strategii dalšího regionálního rozvoje, vymezení priorit a opatření

k podpoře rozvoje a úkoly k zabezpečení realizace SRR ČR. Po začlenění České republiky do unie plánuje ČR jako ostatní státy v unii. ČR nastavuje tedy další plánování tak jako ve Společenství na období 2007-2013.

V tomto období vychází ze Strategie udržitelného rozvoje ČR a ze Strategie hospodářského růstu. Schválením usnesení vlády ČR č. 560 Strategie regionální politiky pro léta 2007-2013 se nastavila další část působnosti ČR ve sféře regionálního rozvoje. Stanovil se globální cíl: „*vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.*“⁴

Ten se dále se rozdělil na tři cíle:

- *rozvojově zaměřený cíl* zvýšení ekonomického a enviromentálního potenciálu konkurenceschopnosti a sociální úrovně regionů ČR na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy,
- *disparitně zaměřený cíl* zastavení růstu a postupné snižování nepřiměřených regionálních disparit a využívání specifík území,
- *instrumentální cíl* institucionálního a finančního zabezpečení strategie.

Státní podpora regionálního rozvoje podporuje víceleté a integrované programy určené do předem vybraných regionů (regiony s podporou státu), které mají pevný časový a finanční rámec realizace. Programy obsahují vymezení regionu, viz obr. 2.1 a 2.2, hodnocení dosavadního vývoje, analýzu silných a slabých stránek, rozvojovou strategii regionu, rozsah finančních prostředků apod. MMR vyhlašuje dotační tituly v rámci programu „Podpora rozvoje“.

Vláda dále k regionům se soustředěnou podporou státu na léta 2007-2013 pomocí vládního usnesení č. 829 dodala přechodnou podporu dalších regionů, které se tam dříve nedostaly. Jedná se o Český Krumlov, Tachov, Rakovník a Vyškov. Regionální programy MMR se vyhlašují každý rok, kde se obecně opakují podpory regionů se soustředěnou podporou státu, regionů hospodářsky a strukturálně slabých, venkovské regiony, vojenské újezdy a regionů kde je to žádoucí z jiných důvodů.

⁴ MMR ČR – Strategie regionálního rozvoje pro českou republiku na období 2007-2013
http://old.mmr.cz/upload/files/Regionalni%20politika/SRR_dokument.doc 6.12.2008

Zdroj: Melecký, L.: Evropská regionální politika.[online]. 2008. [cit. 15.11.2008]. Dostupné na internetu: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/mod/resource/view.php?inpopup=true&id=36803>

Zdroj: MMR ČR -http://old.mmr.cz/upload/files/Regionalni%20politika/SRR_dokument.doc Str. 107
9.12.2008

2.2.2. Nástroje regionální politiky ČR

Z předchozích údajů je patrné, jak se podpory organizují. Dalším článkem je zdokumentovat, jaké jsou jednotlivé nástroje a jejich členění. V podstatě jsou čtyři základní nástroje:

- Pobídkové nástroje,
- Institucionální nástroje,
- Programování,
- Zabezpečení infrastruktury.

Pobídkové nástroje jsou dvojího druhu. Jednak pobídkového charakteru v podobě finanční podpory dotacemi, úvěry se zvýhodněnou úrokovou sazbou a dobou splatnosti nebo návratné finanční výpomoci a podpůrného charakteru na podporu rozvoje veřejného sektoru ve formě investičních i neinvestičních dotací.

Institucionální nástroje mají tři základní instituce. Instituce poskytující informace a poradenství, například Asociace inovačního podnikání, Czechtrade, Czechinvest, Agrární komora atd. Dále je to Centrum pro regionální rozvoj ČR, což je příspěvková organizace MMR, která mimo jiné realizuje programy Strukturálních fondů. A Regionální rozvojové agentury, které podporují regionální rozvoj v krajích.

2.3. Programy Strukturálních fondů v České republice

Výše uvedené způsoby podpory jsou v další části shrnuty v pohledu na působnost v České republice.

2.3.1. Programy v období 2004 – 2006

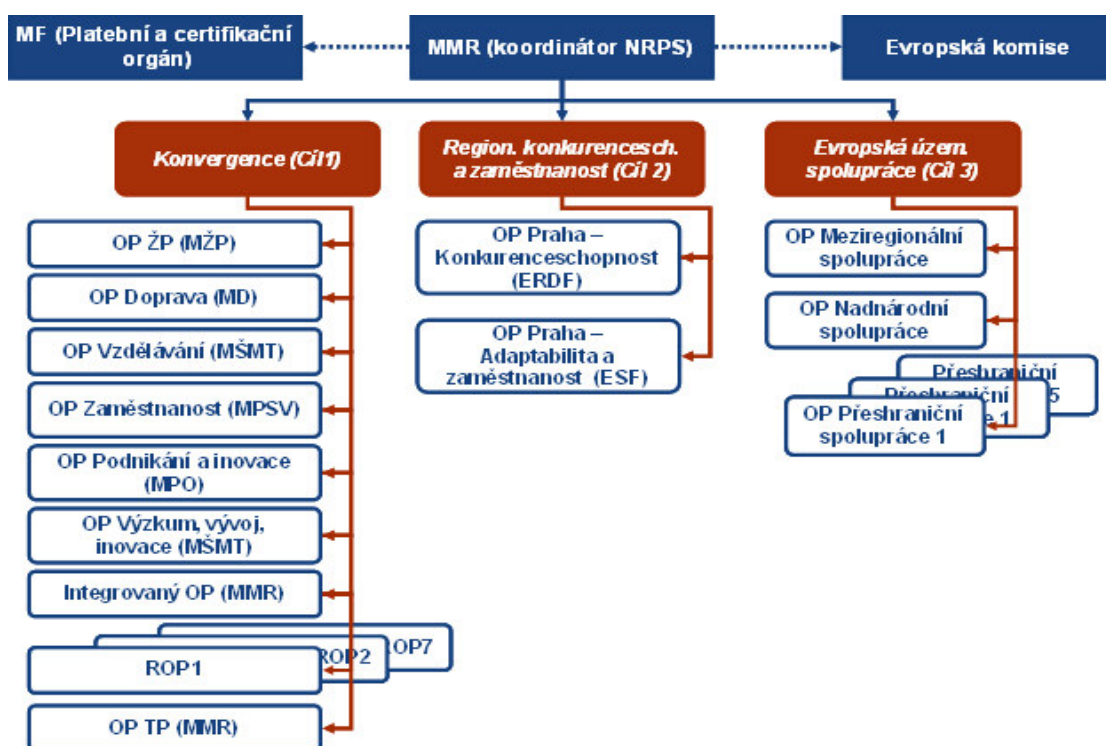
V ČR se v tomto období stanovil I. Národní rozvojový plán ČR 2004 – 2006. Tento plán členské státy připravují pro jeden nebo více regionů NUTS II, které splňují daná kritéria. V ČR splňují tuto podmínku všechny regiony kromě Prahy. Přes Rámec podpory společenství, která má charakter smlouvy mezi vládou a Evropskou unií se uplatňují dva základní operační programy. Sektorový operační program - SOP pro průmysl, lidské zdroje, infrastrukturu, zemědělství a venkov. A Společný regionální operační program – SROP, který je určen pro všechny regiony NUTS II kromě Prahy. SROP má za cíl dosažení trvalého a vyváženého rozvoje regionů ČR i růst kvality života všech skupin obyvatel regionů na základě povzbuzování nových ekonomických aktivit. Financování se provádí pomocí Strukturálních fondů ERDF a částečně pomocí třetí priority fondu ESF.

Základní zodpovědnost za správní řízení a realizaci operací strukturálních fondů má Řídící orgán podle nařízení Rady ES č. 1260/1999. V ČR je řídící orgán pro Rámec podpory společenství Ministerstvo pro místní rozvoj.

2.3.2. Programy v období 2007-2013

Pro toto období vypracovala ČR strukturu programových dokumentů. Národní rozvojový plán 2007-2013 NRP s podrobným rozpracováním priorit do dílčích cílů a popsání strategie jejich realizace, včetně promítnutí do struktury operačních programů. A nový typ dokumentu obsahující politické závazky členského státu vůči Společenství nazvaný Národní strategický referenční rámec 2007-2013 NSRR, jak je vidět ve schématu 2.2⁵ Možnosti zařazení do projektu do programu je patrné ve schématu.2.4

Schéma 2.4.: Návrh rozložení programů podpory ČR v letech 2007-13:

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/narodni-rozvojovy-plan-ceske-republiky-2007-2013-prvni-pracovni-navrh>

Pomocí výše uvedených struktur a programů se jednotliví uchazeči o dotace mohli orientovat, zda jejich záměr je zařaditelný do některé zmiňované oblasti podporovaných priorit. Konkrétní případ ucházení se o podporu a následná realizace projektu bude popsána ve čtvrté kapitole.

⁵ Schéma na 8. straně práce

3. Analýza socioekonomické situace ve vybraném kraji

V této kapitole se nejdříve objasní názvosloví a problematika srovnávání. Poté bude provedeno srovnání základních socioekonomických ukazatelů z roku 2007 v porovnání s ostatními kraji ČR a na závěr bude popsán vývoj vybraného kraje v daných hlediscích.

3.1. Seznámení s problematikou

Pojem socioekonomická situace je v této práci pojat jako soubor výsledků lidské aktivity nazvaných socioekonomičtí činitelé. Jako výsledek lidské aktivity v krajinné sféře přetvářejí přírodu a dávají vzniknout rozdílům v podmínkách dalšího setrvání lidské populace z hlediska kvality jejího života. Dají se rozdělit na činitele ekonomického charakteru a neekonomického charakteru viz tabulka 3.1⁶

Tab. 3.1 Rozdělení socioekonomických činitelů

SOCIOEKONOMIČTÍ ČINITELE	
Ekonomický charakter	Neekonomický charakter
Lidská společnost	Politický systém
Sídla	Vojensko-strategický systém
Výroba	Zdravotně-hygienické zabezpečení
Nevýrobní aktivity	Náboženství
Doprava	Kulturně historické návyky
Ostatní infrastruktura	
Životní prostředí	

Zdroj: Šotkovský, I. *Socioekonomická demografie*.str.62. 1998. vlastní úprava

Pro různá působení na přírodu nastávají také různé způsoby chování lidí. V dřívějších dobách se při nerespektování přírodní rovnováhy stěhovali lidé

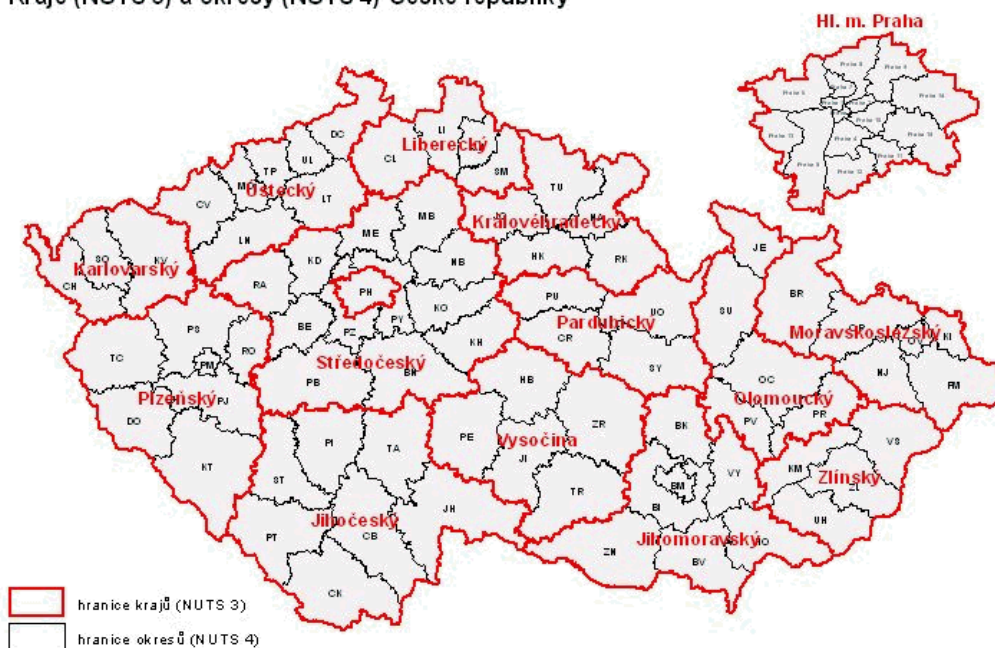
⁶ Šotkovský, I. *Socioekonomická demografie*. Ostrava: VŠB –TU. 1998

ze zdecimovaných oblastí jinam, kde se mohli zase čerpat přírodní zdroje a působit na okolní přírodu. Tam, kde se naopak podařilo spojit lidskou aktivitu do souladu s přírodou, narůstala povětšinou koncentrace populace a rozrůstaly se další a další aktivity zpříjemňující život. V dnešní době je již jednoznačně uznávaný přístup k přírodě, nazvaný „trvale udržitelný rozvoj“. Jedná se o takový přístup, kde ekonomický růst zachovává plnohodnotné životní prostředí i pro příští generace.

Socioekonomická situace v pojmu dnešní doby se zohledněním trvale udržitelného rozvoje také tvoří podmínky, které jsou různé nejen z hlediska různých kontinentů, jednotlivých zemí, ale i konkrétních menších regionů. Je to dáno jednotlivými aspekty daných oblastí, ať již geologickými rozdílnostmi, klimatickými vlivy, nebo kulturními obyčejí. Tato kapitola se nebude zabývat celou problematikou rozdílností planety, ale bude se soustředit pouze na Českou republiku, konkrétně na její dělení na kraje⁷, které je znázorněno na obrázku 3.1.

Obr. 3.1. Rozdělení České republiky na kraje a okresy

Kraje (NUTS 3) a okresy (NUTS 4) České republiky

Zdroj: ČSÚ. *Kraje (NUTS 3) a okresy (NUTS 4) České republiky.*

Výsledky těchto činitelů se následně odráží v měřitelných ukazatelích, které se sledují, uchovávají a zpracovávají pro možnosti porovnání vývoje jednotlivých

⁷ Podle zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, je území České republiky s účinností od 1. ledna 2000 rozděleno na 14 krajů a 77 okresů (zrušeny k 31. prosinci 2002) včetně území hlavního města Prahy. Krajská úroveň odpovídá rozdělení České republiky na statistické územní jednotky NUTS III.

regionů. V kontextu sjednocování Evropy a vstupu České republiky do unie se ukazuje hledisko také z pohledu EU. Pro rozlišení hledisek na socioekonomickou situaci lze v tomto ohledu použít také dělení, jak ho vidí pojetí politik soudržnosti Evropské Unie:

- sociální soudržnost – určená rozvojem lidského kapitálu;
- ekonomickou soudržnost – určenou rozvojem ekonomického kapitálu;
- územní soudržnost – určenou rozvojem územního potenciálu.⁸

Pojem soudržnost je potřeba chápat jako snahu o vyrovnaní rozdílů (disparit) jednotlivých regionů a nastavení pomyslného zrcadla pro solidaritu při porovnávání a pomoci zaostalejším oblastem.

Dělení rozdílů.

Podle hlediska, ze kterého se hodnotí nebo porovnává jednotlivý rozdíl, se dá nahlížet z mnoha směrů na danou disparitu. Východiska zkoumání disparit se dají rozdělit jak podle přístupu autorů⁹, kteří o této problematice publikují, tak podle přístupů používaných na úrovni jednotlivých zemí, nebo organizací při zjišťování rozdílů. Pro základní rozlišení ukazatelů se chápe hledisko ekonomické, sociální a územní. Tato kapitola se pro svůj omezený rozsah a velký objem dat a kritérií problematiky nebude zabývat jednotlivými možnostmi metodologie a porovnávacími oblastmi a přímo si stanoví daná kritéria, na základě kterých se bude snažit popsat rozdíly a ukazatele.

Ekonomické ukazatele

V této oblasti hodnocení se nejvíce používají jako hodnotící ukazatelé hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, daňová výtěžnost, náklady práce, ekonomická aktivita apod.

Pro tuto kapitolu bude využit pohled na hrubý domácí produkt. Hrubý domácí produkt je považován za vůbec nejzákladnější ukazatel makroekonomického vývoje. Představuje hodnotu produkováných statků a služeb ve všech odvětvích na určitém území a za určité období.¹⁰ Navíc v pojetí regionální politiky je to rozhodující ukazatel při poskytování pomoci z fondů EU. Dalším měřítkem bude pohled na zaměstnanost

⁸ KUTSCHERAUER, A.; HUČKA, M.; SKOKAN, K; et al.. *Průběžná výzkumná zpráva - výsledky 1. fáze řešení*. 2008. str.19

⁹ KUTSCHERAUER, A.; HUČKA, M.; SKOKAN, K; et al.. *Průběžná výzkumná zpráva - výsledky 1. fáze řešení*. [on-line]. 2008. str.17

¹⁰ KAHOUN, J. *Ukazatelé regionální konkurenceschopnosti v České republice*, str.6

a to v obecné míře nezaměstnanosti jako na druhého nejsledovanějšího makroekonomického ukazatele. Pro další měřítko je vybrán čistý disponibilní důchod domácností na jednoho obyvatele v regionu, pro eliminaci nedostatků ukazatele HDP zejména v podobě nezobrazení dojíždění za prací a nakonec ekonomická aktivita obyvatel v podílu počtu zaměstnaných a nezaměstnaných k počtu všech osob starších 15 let v procentech.

Sociální ukazatelé

V sociálních ukazatelích se má odrážet míra sociální soudržnosti, kterou má většina vyspělých států jako hlavní cíl. Při stanovování ukazatelů se dochází k řadě problematických oblastí, jako je nejednoznačnost pojmu „sociální“, rozlišení disparit s negativní vlastností pro region, nedostatečnost rozsahu potřebného materiálu statistických údajů. Pro většinu národních i nadnárodních organizací slouží jako ukazatel koncept Index lidského rozvoje – HDI Human Development Index, nebo Indikátor světového rozvoje – World Development Indicators, na jehož systému pracuje Světová banka. Jsou ještě další ukazatelé a koncepty, ať už pro strukturálních potřeby EU nebo Strategii udržitelného rozvoje ČR a jiných. Je zřejmé, že hodnocení regionu podle sociálního charakteru je velmi nejednotné a může pro stejnou otázku nastat více opovědí. Doporučuje se používat data, jež jsou více měřitelná, jako je HDP na obyvatele, úroveň vzdělání apod. než popisovat subjektivní míry spokojenosti obyvatel v regionu¹¹.

Územní ukazatelé

Pro toto východisko je potřebné si uvědomit, že regiony ve vztahu k územním ukazatelům jsou ve dvou hlediscích. Jedná se o zeměpisné podmínky a jejich možnosti využití a institucionální bariéry v možnostech komunikace s okolím. Pohoří, vodní toky, kvalitní půda či nerostné bohatství mění region jak co do ekonomiky, tak do sociální síly. Také státní hranice, daňové úlevy nebo přirážky apod. jednotlivých regionů tvoří územní rozdíly, v tomto případě se více jedná o jednotlivé státy a jejich mezinárodní vztahy, než o regiony s jemnějším dělením. Pro jednotné hodnocení ani zde není jednoduché zobecnit podmínky platné pro všechny regiony. Nejčastějšími ukazateli bývá oblast technického vybavení regionu s úrovní dopravní infrastruktury, délkou železnic, dálnic a ostatních silnic na km², úroveň dopravní obsluhy např. počtem přepravených osob za den, technické infrastruktury a bydlení.

¹¹ KUTSCHERAUER, A.; et al.: *Identifikace, dekompozice a hodnocení regionálních disparit*, str. 11-15.

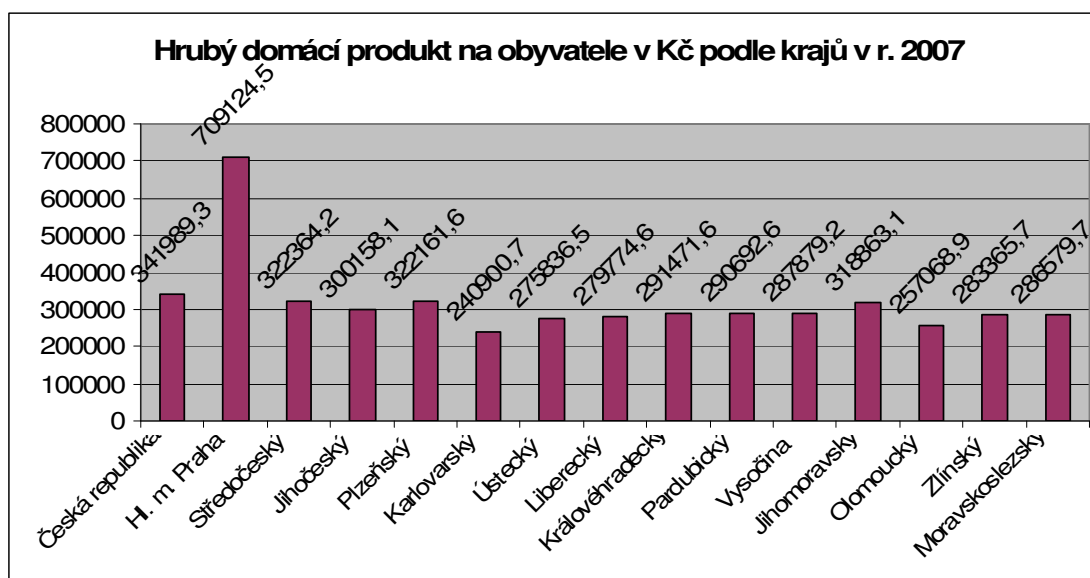
3.2. Srovnání postavení kraje v rámci České republiky

Srovnávání bude prováděno pomocí dat získaných z Českého statistického úřadu. Pro srovnání byl vybrán Olomoucký kraj, kde se odehrává konkrétní situace projektu popsaného ve čtvrté kapitole. Jak již bylo uvedeno, bude srovnáván se zbývajících kraji České republiky v základních ekonomických ukazatelích. K zobrazení bude použito jednotných sloupcových grafů. V prvním sloupci bude použita hodnota pro Českou republiku jako představitele průměru hodnoty ukazatele.

Hrubý domácí produkt

První makroekonomický ukazatel je hrubý domácí produkt (HDP). Jelikož mají regiony různý počet obyvatel, bude pro upřesnění porovnání výkonnosti regionů HDP přepočítán na „hlavu“, tedy podělen počtem obyvatel daného regionu (středního stavu za období). Zobrazení je zřejmé na grafu 3.1.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt na obyvatele v Kč rozdělený podle krajů v roce 2007

Zdroj: ČSÚ. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008*. vlastní úprava

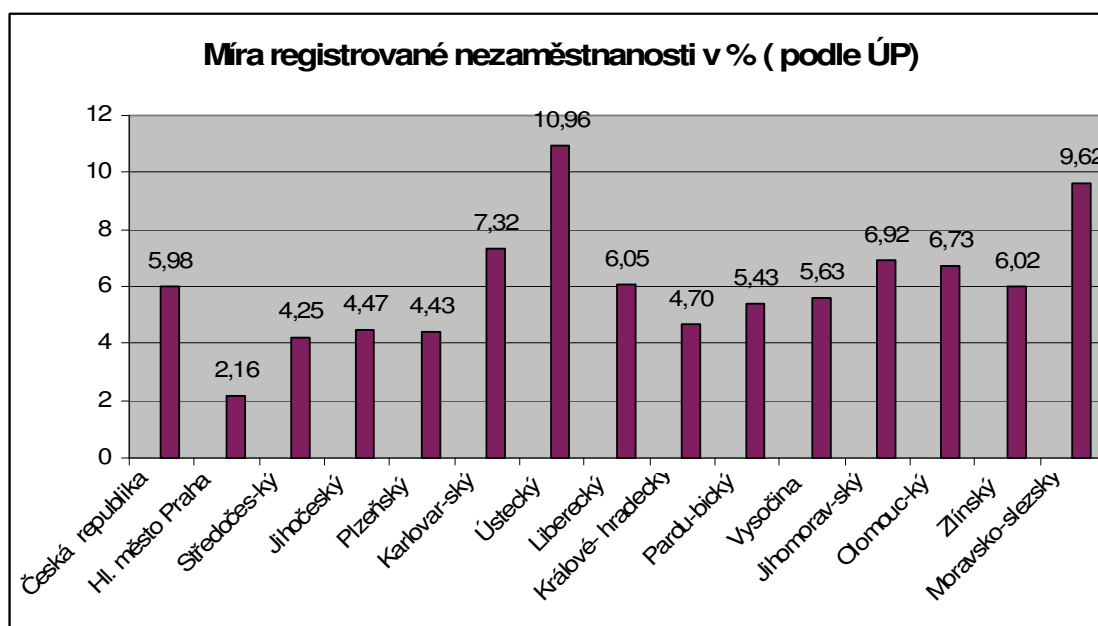
Na první pohled je zřejmá dominance Prahy a na druhém pólu Karlovarský kraj. Sledovaný Olomoucký kraj se v tomto ukazateli dostal na předposlední místo. Bude-li se považovat HDP na obyvatele České republiky za průměr, nedostává se přes tuto hranici žádný z krajů. Zdeformování srovnávacího hlediska má na svědomí mnohonásobně vyšší hodnota Hlavního města Prahy. Pro statistické vyjádření by bylo vhodné tuto veličinu vyloučit jako exces. Nicméně pro porovnání krajů mezi sebou by to nepřineslo žádnou změnu v pořadí ekonomické výkonnosti kraje v roce

2007. Zároveň je nutné podotknout, že HDP nezohledňuje dojíždění za prací, což by se určitě projevilo u regionu s velkoměstskou aglomerací jako je Hlavní město Praha.

Míra nezaměstnanosti

Nezaměstnanost je sociálně patologický jev s negativními důsledky na celou společnost. Dá se rozlišovat podle délky trvání, vzdělání, či konjunkturního cyklu. Dalším ukazatelem stavu regionu je registrovaná míra nezaměstnanosti. Míra registrované nezaměstnanosti podle původní metodiky je počítána jako podíl, kde je v čitateli počet neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce k poslednímu dni sledovaného období a ve jmenovateli pracovní síla. Od 3.čtvrtletí 2004 přistoupilo Ministerstvo práce a sociálních věcí k metodické změně spočívající v odlišném zahrnování některých skupin osob jak do čitatele, tak do jmenovatele. V čitateli je počet tzv. dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (vč. občanů ČR a občanů EU (EHP)), jsou to evidovaní nezaměstnaní ke konci období, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání a ve jmenovateli pracovní síla, tj. počet zaměstnaných z VŠPS + počet zaměstnaných občanů EU (EHP) + počet pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnání či živnostenským oprávněním + počet dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (vše klouzavý roční průměr).¹² Stav v roce 2007 ukazuje graf 3.2.

Graf 3.2 Registrovaná míra nezaměstnanosti

Zdroj: ČSÚ. Vybrané ukazatele krajů (NUTS 3) v roce 2007. vlastní úprava

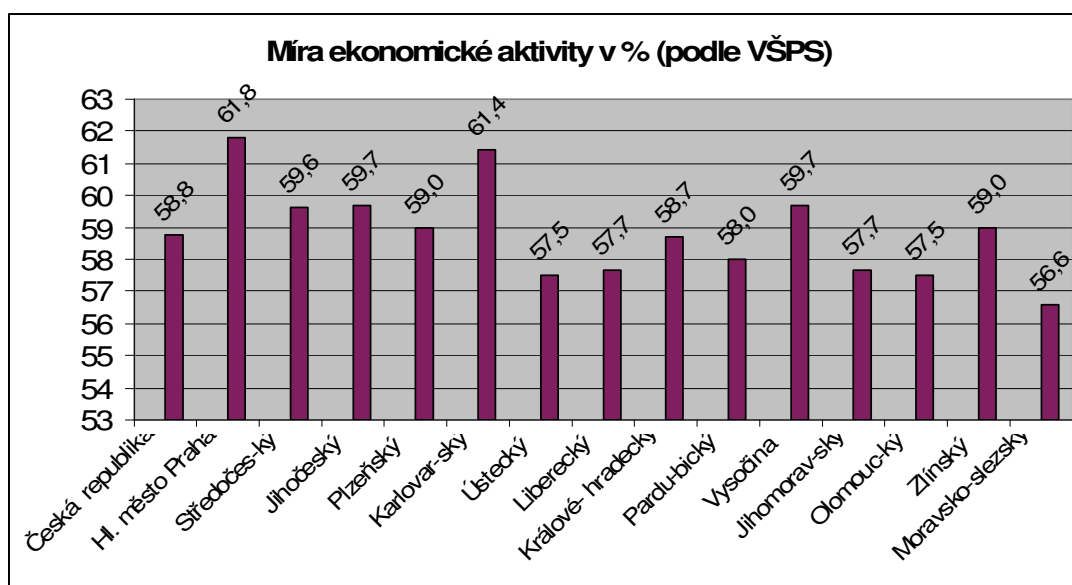
¹² ČSÚ. Makroekonomické vysvětlivky

Při porovnávání tohoto ukazatele je opět vidět dobrou situaci Prahy a vysokou hodnotu v Ústeckém kraji. Je patrné vyváženější kolísání kolem střední hodnoty vyjádřené hodnotou České republiky v prvním sloupci. Polovina krajů je na tom lépe a polovina hůře ve vztahu k hodnotě průměrné registrované nezaměstnanosti. Olomoucký kraj je zde na deváté pozici ze čtrnácti krajů.

Míra ekonomické aktivity

Míra ekonomické aktivity ukazuje poměr zaměstnaných a nezaměstnaných obyvatel k počtu všech osob starších patnácti let. Potenciálním zdrojem pro růst ekonomické aktivity obyvatel je tedy soubor osob ve věku 15 a více let. Velikost skupiny ekonomicky aktivních obyvatel koresponduje s vývojem stromu věkové struktury obyvatelstva a tudíž podle základních demografických charakteristik populace naší republiky. Graf 3.3 zobrazuje procentuální vyjádření míry ekonomické aktivity rozložené podle krajů.

Graf 3.3 Míra ekonomické aktivity v % podle krajů ČR

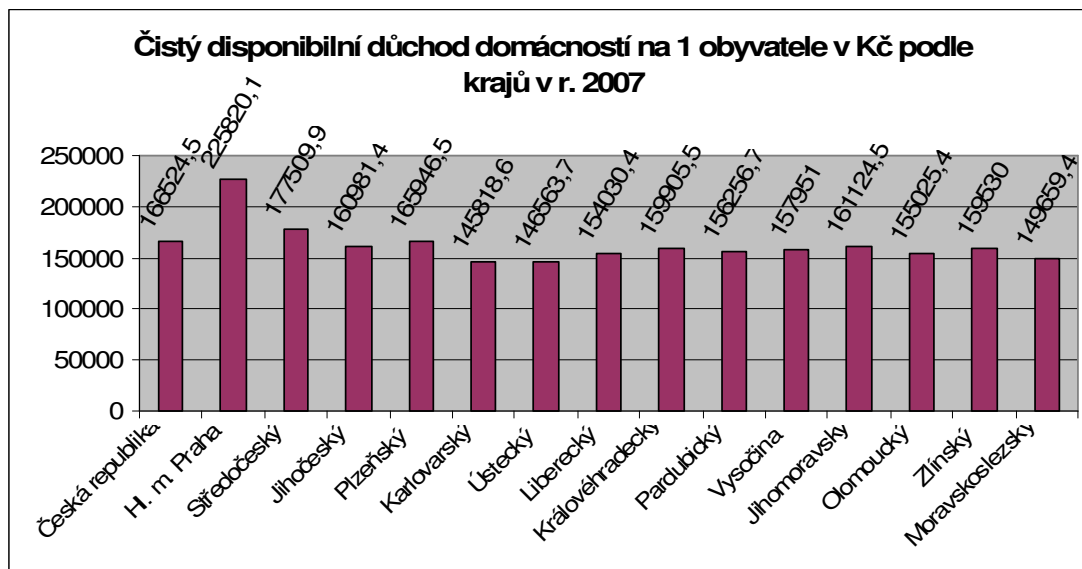
Zdroj: ČSÚ. Vybrané ukazatele krajů (NUTS 3) v roce 2007. vlastní úprava

Čistý disponibilní důchod domácností

Tento ukazatel vyjadřuje příjem obyvatel v daném regionu, s kterým mohou volně disponovat – graf 3.4, tím se odlišuje od HDP, které je soustředěno čistě na produkci regionu. Zdrojem disponibilního důchodu jsou prvotní důchody domácností z výrobních činitelů, tzn. z práce, z půdy a z kapitálu a čisté druhotné důchody

domácností.¹³ Velké městské aglomerace stahují za prací mnoho obyvatel z okolí a tím zkreslují údaj HDP. Z těchto důvodů také zavedla EU povinné sledování tohoto ukazatele pro své členské země.

Graf 3.4 Čistý disponibilní důchod domácností

Zdroj: ČSÚ. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008*. vlastní úprava

Na tomto grafu je opět vidět jediná vysoká hodnota Hlavního města Prahy mezi jinak poměrně vyrovnanými ukazateli.

Olomoucký kraj ve srovnání socioekonomických ukazatelů s ostatními kraji není tím lepším, což dokládá i přístup státu k Olomouckému kraji v regionální politice. V Olomouckém kraji se vždy nacházel region se soustředěnou podporou státu. V období 2004-2006 to byl okres Šumperk jako hospodářsky slabý region a v období 2007 – 2013 se přidal region kolem Uničova a Šternberka s přívlastkem region s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností¹⁴. Tento nepříjemný fakt dokládají i předešlá srovnání.

3.3. Vlastní analýza kraje

Tato část práce provede průzkum Olomouckého kraje v jeho vývoji socioekonomických charakteristik oproti předešlé části, kde se porovnávaly stavové veličiny, tedy daný stav v určitém okamžiku měření. Pro znázornění rozdílnosti pohledu na jeden ukazatel bude analyzován vývoj ve stejných ukazatelích jako v předcházející části kapitoly 3.2. Z hlediska dostupnosti dat je použito údajů z let

¹³ Český statistický úřad. *Analýza cenového vývoje, vývoje příjmů a spotřebních vydání domácností v letech 1993 až 2003*. str. 1

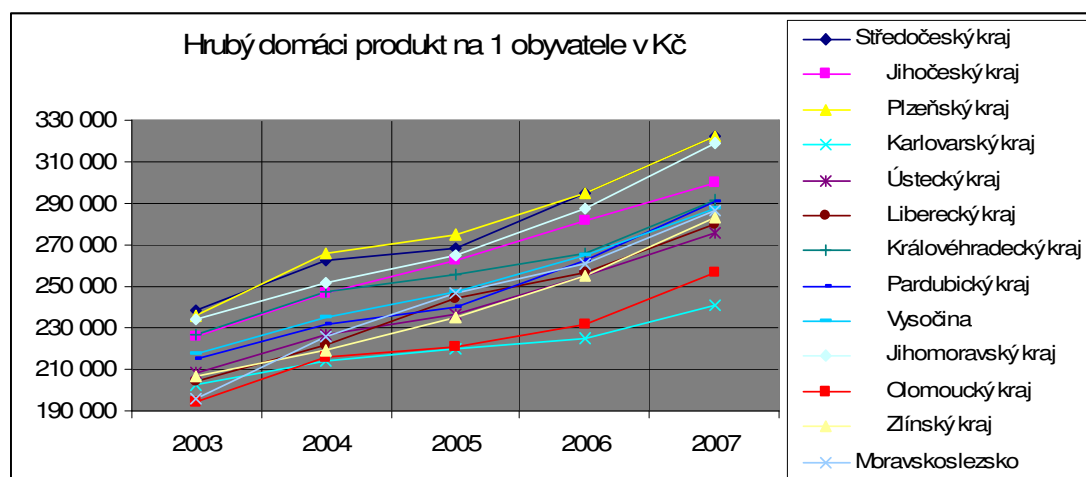
¹⁴ kapitola 2., obrázek 2.1 a 2.2

2003 – 2007. Pro velmi rozdílné hodnoty kraje Praha byla tato položka vyloučena a tím se více zpřístupnil pohled na měřítko porovnávacích směrnic.

Vývoj hrubého domácího produktu

Jak již bylo zmíněno, je HDP nejkomplexnějším ukazatelem ekonomiky sledovaného území. Na krajské úrovni jde o regionalizovaný hrubý domácí produkt, tedy přerozdělený HDP České republiky podle místa tvorby. Se vstupem České republiky do EU se jeho význam ještě zvýšil, jako jedno z rozhodujících hledisek analýzy regionálních rozdílů. Při měření HDP na jednoho obyvatele je uvažovanou hodnotou počet bydlících obyvatel, ale počet obyvatel, kteří tvoří HDP je odlišný z důvodu dojíždění za prací. Tím se daný údaj deformuje. Vývoj ukazatele HDP ukazuje graf 3.5.

Graf 3.5 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele

Zdroj: ČSÚ. *Regionální účty*, vlastní úprava

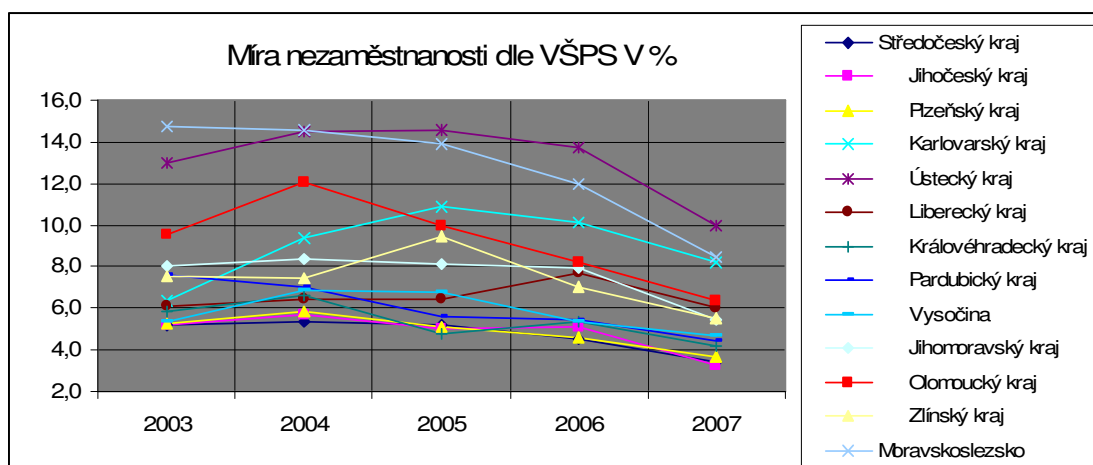
Vývoj tvorby HDP v Olomouckém kraji je sice v letech 2004-2007 progresivní a v celkovém pořadí předběhl Karlovarský kraj. Stále to však nestačí na dosažení celorepublikového průměru. Z Olomouckého kraje podle údajů ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001 vyjíždí za prací až 15 % zaměstnaných do jiného kraje, což negativně ovlivňuje HDP na 1 obyvatele. Přetrvávající výrazný odstup Olomouckého kraje od jiných krajů je dán mimo jiné také historií ekonomické základny, strukturou osídlení i přírodními podmínkami. Pro dynamiku růstu HDP se používá HDP v běžných cenách, kde se eliminuje vliv růstu cen. I v tomto ukazateli je Olomoucký kraj podprůměrný, když obsadil šestou pomyslnou příčku ze čtrnácti krajů s růstem 6,7 %. ¹⁵

¹⁵ Olomoucký kraj, regionální rozvoj. *Analýza ekonomický vývoj Olomouckého kraje 2003-2007*

Vývoj míry nezaměstnanosti

Míra nezaměstnanosti je jedním z nejdůležitějších sociálně ekonomických ukazatelů a v tomto pohledu je vývoj Olomouckého kraje od roku 2005 do roku 2007 velmi pozitivní. Snižování míry nezaměstnanosti je v tomto období trvalé a od roku 2006 se k tomuto trendu přidaly i ostatní kraje, viz graf 3.6. Olomoucký kraj tím dává najevo oživení ekonomiky a zpevnění sociálních jistot. Pravdou také je, že na území Olomouckého kraje jsou oblasti s tradičně vysokou mírou nezaměstnanosti, jako je oblast Jesenicka, Uničovska nebo Šternberska. Přesto, nebo právě proto, je velkým úspěchem trvalé snižování nezaměstnanosti v regionu. V této oblasti je potřeba se zmínit o současné situaci ekonomické krize, která sice ještě není zaznamenána v dostupných datech Českého statistického úřadu¹⁶, ale určitě se tento ukazatel s jeho zveřejněním posune na zcela jiné hodnoty. Například předběžné výsledky z Jesenicka ukazují na nárůst počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo z 13 v roce 2007 na 27 v roce 2008.

Graf 3.6 Míra nezaměstnanosti podle VŠPS

Zdroj: ČSÚ. Regionální účty, vlastní úprava

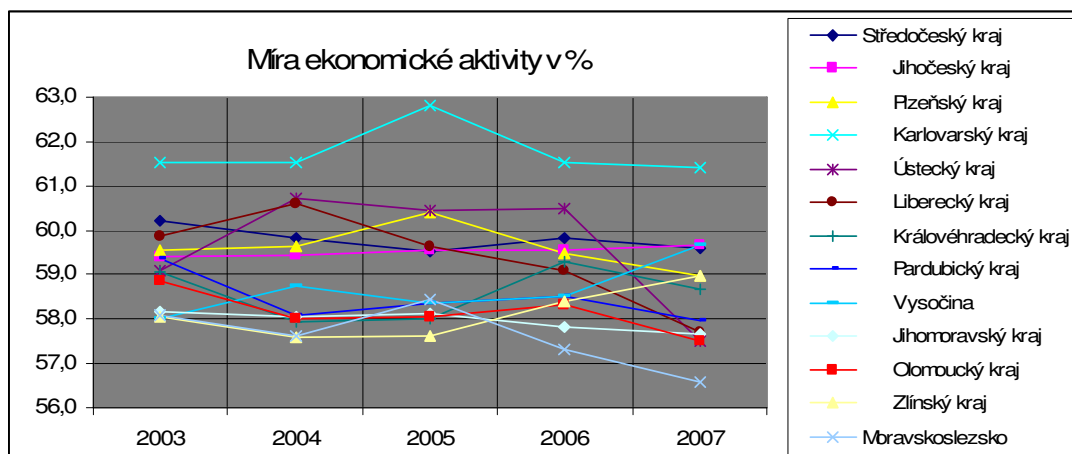
Vývoj míry ekonomické aktivity

Na vývoj míry ekonomické aktivity mají přímý vliv demografické změny v populaci. Dlouhodobý nepříznivý vývoj porodnosti s sebou přináší dopad na pracovní trh. V průběhu sledovaných let 2003 až 2007 se podíl práce schopných obyvatel na celkovém počtu obyvatel starších 15 let pohyboval od 58,9 do 57,5 %. Klesající tendence ekonomické aktivity zařazuje již třetí rok Olomoucký kraj na dvanáctou pozici v mezikrajském měřítku, jak ukazuje graf 3.7. Úbytek pracovníků

¹⁶ K datu odevzdání práce k vazbě.

částečně kompenzuje pracovní síla, kterou přinášejí cizinci. K 1. 1. 2008 bylo hlášeno k trvalému nebo dlouhodobému pobytu 6166 zaměstnaných cizinců¹⁷. Pracovní síla regionu závisí také na vzdělanostní struktuře a počtu obyvatel. Za poslední 3 roky mají největší podíl na úbytku nekvalifikovaní dělníci (-900) a nižší administrativní pracovníci (-2900). Naopak u profesí, vyžadujících vysokoškolské vzdělání, počet stále stoupá (+5800)¹⁸.

Graf 3.7 Míra ekonomické aktivity

Zdroj: ČSÚ. Regionální účty, vlastní úprava

Vývoj čistého disponibilního důchodu na obyvatele

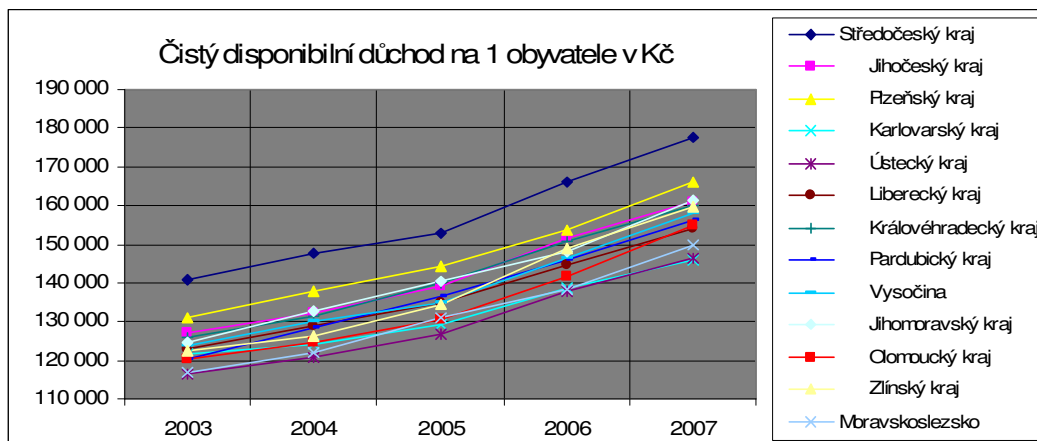
Tento ukazatel vyjadřuje příjem obyvatel v daném regionu, s kterým mohou volně disponovat a tím se odlišuje od HDP, které je soustředěno čistě na produkci regionu. Velké městské aglomerace stahují za prací mnoho obyvatel z okolí a tím zkreslují údaj HDP. Z těchto důvodů také zavedla EU tento ukazatel jako povinný pro členské země pro dokonalejší analýzu regionálních disparit. Zdrojem disponibilního důchodu jsou prvotní důchody domácností z výrobních činitelů, tzn. z práce, z půdy a z kapitálu a čisté druhotné důchody domácností. Vyjadřuje jakousi úroveň materiálního bohatství domácností, trvale bydlících v daném regionu. V průběhu sledovaného období je vývoj ukazatele povzbudivý, ostatně jako u všech krajů ČR. Průběh vývoje dokumentuje graf 3.8. Přes tento trend vývoje čistého disponibilního důchodu jsou mezi kraji velké rozdíly. Při vynechání Prahy, která převyšovala největší rozdíl mezi ostatními o více jak dvojnásobek, tvoří rozdíly v přepočtu na osobu téměř pětinu celého disponibilního důchodu slabších krajů.

¹⁷ Olomoucký kraj, regionální rozvoj. Analýza ekonomický vývoj Olomouckého kraje 2003-2007

¹⁸ Olomoucký kraj, regionální rozvoj. Analýza ekonomický vývoj Olomouckého kraje 2003-2007

V roce 2007 dosáhl čistý disponibilní důchod přepočtený na 1 obyvatele Olomouckého kraje 155 025,-Kč a mezi ostatními kraji se umístil na 10 místě. Tento výsledek je pro Olomoucký kraj za sledované období 2003-2007 nejlepší.

Graf 3.8 Čistý disponibilní důchod

Zdroj: ČSÚ. Regionální účty, vlastní úprava

3.4. Zhodnocení vývoje

Z výše uvedených analyzovaných údajů vyplývá, že Olomoucký kraj se potýká s dlouhodobou podprůměrností v ekonomických ukazatelích, i když v roce 2006 a 2007 dosáhl výrazného pokroku v oživení ekonomiky. V oblasti sociálně ekonomického ukazatele v podobě obecné míry nezaměstnanosti dosáhl zlomu v letech 2004 – 2005 a dosaženého vývoje se držel. U tohoto hodnocení je potřeba brát na zřetel poslední výsledky šetření za rok 2008 o začínajícím nárůstu žadatelů o pracovní místo. Olomoucký kraj je jako celá Česká republika z velké části svými podniky napojen na exportní, obzvláště automobilový průmysl, který se dostává do velkých problémů, souvisejících s krizí v eurozóně. Pravděpodobnost zpomalení ekonomiky kraje potvrdí či vyvrátí až údaje za rok 2008. Vzhledem k propojení ekonomik a otevřenosti v EU, jsou dopady recese na region neodvratitelné, jen míra postižení a následná komparace jsou zatím otázkou.

4. Konkrétní Projekt – rekonstrukce budov Speciální školy Schola – Viva, o.p.s.

V této kapitole se popíše přímá zkušenost se získáním dotace a s provedením projektu konkrétní neziskové organizace působící ve školství. Příklad v první části uvede charakteristiku a základní informace o neziskové organizaci, dále objasní vznik a důvody potřeby získat větší obnos investičního kapitálu, a následně celý proces popíše podle autentických výpovědí osob z vedení školy a podle předložené dokumentace, která byla vytvořena v průběhu tvorby záměru.

4.1. Základní informace o škole

4.1.1. Náplň školy

Schola – Viva je základní školou pro děti se specifickými poruchami učení a mateřskou školou logopedickou. Vznikla pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami, které vyžadují změnu v celkovém systému péče o žáka, intimnější prostředí ve výchovně vzdělávacím procesu a využití speciálních a alternativních přístupů ve výuce. Významnou součástí tohoto zařízení je speciálně pedagogické centrum dále jen „SPC“, kde se provádí diagnostika, podpůrné terapie, reedukace dětí s různým druhem postižení.

4.1.2. Právní forma školy

Po transformaci neziskového sektoru v devadesátých letech se jako právní forma tohoto zařízení jevila nejschůdnější obecně prospěšná společnost o.p.s.. Z hlediska organizace pro svou transparentnost a zejména proto, že své cíle naplňuje v sociální oblasti a školství. Zařazení právní formy o.p.s. se dnes jeví vedení školy jako jedna z výhodných možností ve školském zákoně ke zřízení soukromé školy.

4.1.3. Vlastnictví školy

SCHOLA – Viva o.p.s. měla zpočátku (1992) své činnosti v pronájmu areál na ulici Erbenova 16 v Šumperku. Vytvořením dobrého jména v regionu a kvalitní spoluprací přesvědčila městský úřad v Šumperku v roce 2003 o převodu areálu do majetku obecně prospěšné společnosti Schola – Viva za symbolickou cenu. Podmínkou podepsání smlouvy bylo, že po dobu dvaceti let bude v odkoupených

prostorách zachována původní činnost obecně prospěšné společnosti. Vlastnictví budov je velmi důležité z hlediska získávání investičních dotací, zejména na rekonstrukce a stavby z různých grantů, operačních programů atd.

Schola – Viva zabírá však ještě další prostory na ulici Temenické v Šumperku. Je to budova bývalé školy, kterou městský úřad pronajímá této obecně prospěšné společnosti. Nájem je řešen tak, že zaplacené finance jsou vráceny městem zpět do údržby budovy. V prostorách školy jsou umístěny třídy prvního stupně. Odloučené pracoviště klade na pedagogy, žáky i rodiče poměrně velký tlak z hlediska bezpečnosti žáků při přecházení vozovky s velkým provozem, u níž je budova postavena.

Cílem managementu obecně prospěšné společnosti je zrekonstruovat a přestavět zastaralý areál tak, aby budova na Temenické ulici nebyla potřebná a celá činnost tak mohla být soustředěna do nově vybudovaných prostor.

4.1.4. Financování školy

Pro finanční chod používá o.p.s. standardních zdrojů, které se dají rozdělit do pěti bodů

- Státní dotace – jedná se o finance obdržené z rozpočtu Ministerstva školství a mládeže na základě zařazení organizace do sítě škol, dále jsou to finance z městského úřadu Šumperk, poskytované na základě uzavřené smlouvy, finance z obcí na děti, které navštěvují školu Schola – Viva, finance krajského úřadu Olomouckého kraje poskytované na základě smlouvy. Všechny tyto finance jsou kategorizovány jako neinvestiční.
- Školné – jedná se o příspěvek rodičů, který by měl sloužit k nadstandardní péči o žáka. V obecně prospěšné společnosti Schola – Viva činí tento příspěvek šest set korun měsíčně po dobu výuky.
- Vlastní zdroje – jedná se o veřejné akce školy, např. aukce výtvarných děl žáků, poskytované služby speciálně pedagogickým centrem atd..
- Dary
- Projekty a granty – jsou poskytovány různými subjekty (ministerstva, kraje, obce, větší firmy ...). V této oblasti finančních toků má obecně prospěšná společnost jedinou možnost získat větší objem investičních dotací.

Na závěr bodu lze uvést, že kromě nárokových dotací je většina objemu získaných financí na základě četných jednání, osobních kontaktů a trpělivé práce celého vedení, zejména však práce útvaru pro ekonomiku a rozvoj školy.

4.2. Projekt

Potřebuje-li ovšem nezisková organizace větší finanční obnos, jako například na vybudování nových prostor či na rekonstrukci starých budov, musí sáhnout po již výše zmíněných nástrojích. Pro ověření hypotéz a zjištění skutečného průběhu poskytování dotací se dále popíše postup již provedeného konkrétního projektu.

4.2.1. Vznik a příprava projektu

Vznik záměru

Organizace působí v areálu na ulici Erbenova 16 v Šumperku. Jedná se o budovy, které byly postaveny pro funkci jeslí a mateřské školy v šedesátých letech minulého století¹⁹. V devadesátých letech se snažila organizace svépomocně přebudovávat tyto prostory pro potřeby základní školy jak z hlediska dodržení předpisů pro provozování zařízení, tak z hlediska budoucí konkurenceschopnosti celého zařízení na trhu práce. Tato činnost se však ukázala se stávajícími prostředky jako nedostačující, zejména pro vysokou finanční náročnost. Také již zmíněná problematika odloučeného pracoviště pro první třídy je potřebná řešit. Cílem managementu obecně prospěšné společnosti se tak stala prioritou rekonstrukce a přestavba celého areálu tak, aby budova na Temenické ulici nebyla již potřebná a celá činnost tak mohla být soustředěna do nově vybudovaných prostor. Tím také vystala potřeba pojmenovat projekt a otázka, jakým způsobem celou záležitost řešit z pohledu financí.

Popis náplně a cílů projektu

V regionu Šumpersko, Jesenicko neexistuje žádné zařízení, které by poskytovalo poradenskou činnost pro děti, rodiče i učitele. Speciálně pedagogické centrum při Schola – Viva o.p.s. je jediným pracovištěm, které zde provádí diagnostiku, nápravu a poradenství pro děti, rodiče a učitele v komplexní šíři. Tým odborníků- speciální pedagogové, psycholog a sociální pracovníce pomáhají řešit problémy v oblasti učení, výchovy, komunikace a volby povolání. Péče je dnes věnována dětem ze

¹⁹ Pramen: interní dokumenty města Šumperka

speciální mateřské školy a speciální základní školy Schola - Viva v Šumperku, ale i široké veřejnosti (venkovní klientela). Existence SPC a jeho působnost se dostávají ve známost stále většímu počtu rodičů, škol, pediatrů a dalších odborníků nejen v Šumperku. Pro nedostatek kapacit však SPC nemůže uspokojit všechny poptávané služby. Vzdělávání budoucích pracovníků v oblasti osobní a pedagogické asistence u handicapovaných dětí a dalších osob se speciálními potřebami neprobíhá zatím nikde ve sledovaném regionu. V katalogu prací ministerstva práce a sociálních věcí bylo nově zařazeno povolání „asistent pedagoga“, pro jehož edukaci dosud nebyl v regionu akreditován žádný kurz. Tyto kurzy pořádají v ostatních částech republiky různá Pedagogická centra a školská zařízení. Pozice asistentů jsou často obsazovány dobrovolníky a nekvalifikovanými zaměstnanci.

Z těchto zjištění vyplývají specifické cíle projektu:

- a) Při prvotním kontaktu s rodinou bude poskytnuto vstupní diagnostické vyšetření dítěte, které odhalí handicap a jeho příčiny. Na základě zjištěných výsledků bude navrženo další řešení či zařazení do dalšího vzdělávání.
- b) Pro lepší pochopení potřeb dítěte budou probíhat v zařízení vzdělávací a terapeutické programy pro rodiče dětí se speciálními potřebami.
- c) Pro vzdělávání budoucích asistentů pro práci s postiženými osobami bude určen akreditovaný vzdělávací program. Tito absolventi budou mít možnost pracovat na pozici asistent pedagoga nebo osobní asistent.
- d) Odborné poradenství bude poskytováno také odborným pracovníkům z oboru. Především pro speciální pedagogy budou určeny semináře, školení atd.²⁰

Výběr způsobu financování

Útvar pro ekonomiku a rozvoj školy vypracoval rozbor situace na trhu podobných zařízení v regionu a prověřil situaci v podobných zařízeních v zahraničí. Zjišťoval také možnosti a způsoby financování podobných záměrů. Na základě získaných informací sestavil zprávu pro vedení organizace. Na základě předložených poznatků a stavu školy se vedení rozhodlo pro realizaci záměru rekonstrukce budov a přestavbu areálu tak, aby vyhovoval dnešním standardům pro výchovně vzdělávací proces v rámci celé Evropské unie.

²⁰ Schola-viva Žádost o přijetí projektu č. zO89rA . str.7

Aby se zvládla tak náročná operace, musel se vypracovat projekt na komplexní přestavbu celého areálu. Ekonomický úsek se při spolupráci se Sdružením soukromých škol dozvěděl o připravovaných projektech v oblastech revitalizace budov a když v roce 2002 byly vyhlášeny operační programy Olomouckého kraje - OPOK získala škola z těchto programů většinu financí na pokrytí potřebné částky k vytvoření projektové dokumentace.

Dále se hledala forma vlastního financování a podpor z různých zdrojů. Jelikož se jednalo o částku řádově v desítkách milionů korun, byla na základě mnoha analýz jako nejschůdnější a nejdosažitelnější cesta k získání potřebných financí vybrána podpora z projektů Evropské unie. Nejprůchodnější cesta k získání požadovaných financí se zdála výzva v rámci Společných regionálních operačních programů (SROP).

Souběžně s tím musel management, převážně však ekonomický útvar, procházet celou řadou školení a jednání s příslušnými organizacemi, která pomáhala v orientaci, jak získat očekávané finance z fondů Evropské unie. Postupně se ukázalo, že celý projekt bude nutné rozdělit do několika etap, jak z hlediska organizace, časovosti, tak i z hlediska získávání výše potřebných investičních financí. V konečné fázi se management rozhodl pro účast v projektu SROP 3.1, který vyhlásilo Ministerstvo pro místní rozvoj. Tento projekt se týkal rekonstrukce speciálního pedagogického centra a některých částí základní školy, zejména výdejny stravy a některých učeben.

SROP 3.1 – infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech

Byl to program vyhlášený ministerstvem pro místní rozvoj jako Společný regionální operační program (dále jen SROP), s prioritou 3. rozvoj lidských zdrojů v regionech a opatřením 3.1 infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech. Zařazení společných regionálních operačních programů do struktury regionální podpory v ČR ukazuje obrázek č. 4.1. Tato priorita byla myšlena jako důležitý nástroj pro zvýšení kvality života v regionech. Její tři opatření byla navržena jako řada intervencí v oblasti infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů a sociální integrace. Poskytování vzdělávacích, kulturních, sociálních, zdravotních a volnočasových služeb, zaměřených na efektivní strukturální změny v obcích a regionech, je klíčovým prvkem v boji proti sociálnímu vyloučení a nezaměstnanosti. Soustředěné úsilí bylo věnováno podpoře zaměstnatelnosti a kvalifikace, poskytování vzdělávacích a sociálních služeb, posilování vnitřní soudržnosti komunit, sociálnímu zařazení osob

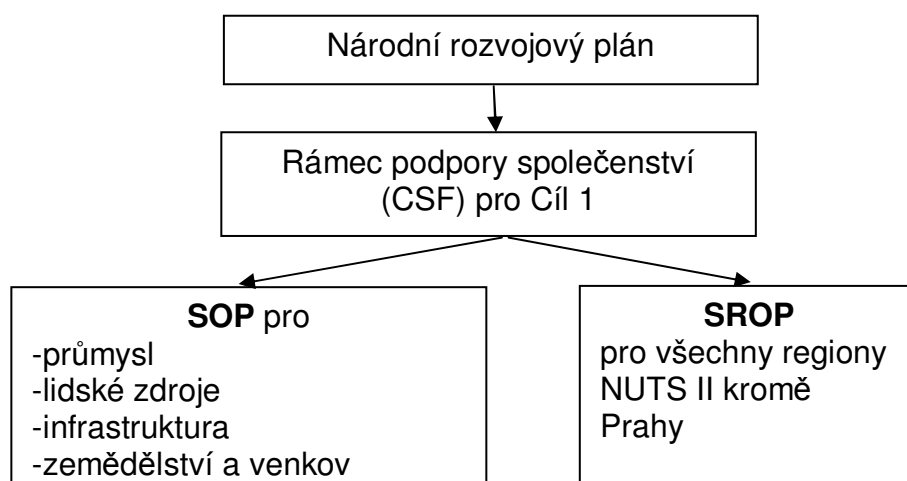
ohrožených sociálním vyloučením a rovnosti příležitostí. Sociální a kulturní rozvoj v regionech je spoluutvářen místními iniciativami a činností nestátních neziskových organizací, které trpí nedostatkem finančních zdrojů a převládajícím zaměřením na krátkodobé projekty.

SROP 3.1 byl určen pro :

- hospodářské komory / zájmová a profesní sdružení,
- neziskové organizace,
- obce,
- svazky obcí,
- kraje,
- organizace zřizované obcemi, kraji,
- organizace zřizované státem, stát.

Regionální platnost byla pro všechny kraje ČR, kromě regionu Praha.²¹

Obr. 4.1 Zařazení SROP do regionální podpory v ČR

Zdroj: Melecký, L.: *Evropská regionální politika*. [online]. 2008. [cit. 15.11.2008]. Dostupné na internetu: <http://moodle.vsb.cz/vyuka/mod/resource/view.php?inpopup=true&id=36803>. vlastní úprava

Tvorba projektu a schvalování

Vzhledem k náročnosti vypracování projektu organizace rozhodla k vyhledání pomoci profesionální firmy v dané problematice. Po krátkém prověřování možností a schopností firem se rozhodly ke spolupráci s profesionální firmou Eurovision s.r.o.

²¹ MMR. *Fondy Evropské unie – průvodce podporami*. . [on-line]. 2005. [cit.12.2.2009]. dostupné na internetu: <http://www.dotaceeu.cz/index.php?stranka=dot&dot=228>

Již po telefonickém rozhovoru s představiteli firmy Eurovision s.r.o. byly navrženy základy smlouvy o získání zdrojů financování obsahující i ustanovení o provizi. Po podpisu smlouvy byly vyčleněny dvě pracovnice firmy Eurovision s.r.o., které několikrát navštívili Scholu – Vivu a po získání všech potřebných dokumentů a informací zpracovaly projekt do takové podoby, aby splňoval požadavky pro zdárné přijetí s co nejvyšším bodovým ohodnocením. Projekt zahrnoval vytvoření studie proveditelnosti, analýzu nákladů a přínosů a zpracování projektové dokumentace. Projekt byl odeslán, obstál v konkurenci a získal schválení. Náplň i zpracování projektu se ukázalo jako dobře zvolené a velmi kvalitní. Byl schválen jako jeden z projektů zastupitelstvem krajského úřadu Olomouckého kraje v únoru 2006. Projekt byl zařazen pod číslem operačního programu CZ.04.1.05 s názvem „Centrum sociálních služeb Speciální pedagogické centrum Šumperk“.

Po vyhlášení projektu jako vítězný, dostala škola nabídky od několika firem na zpracování dotačního managementu. Ekonomický úsek prostudoval reference o firmách z jednotlivých nabídek a přistoupil na spolupráci s firmou Raven Consulting a.s., která byla dříve konkurenční firmou firmy Eurovision s.r.o. Přejít k jiné firmě byl zapříčiněn rozpadem firmy Eurovision s.r.o. a nedůvěrou v nástupnické firmy. Po celou dobu monitorování a zpracovávání zpráv o průběhu realizace projektu od firmy Raven Consulting a.s. byla spolupráce školy a firmy Raven Consulting a.s. na dobré úrovni a nevznikaly žádné komplikace v časové neshodě či legislativě. Veškeré předepsané formuláře byly řádně zpracovány a včas zaslány Centru regionálního rozvoje v Olomouci.

Profinancování spoluúčasti

Paradoxně ve fázi získání dotačních financí nastalo velmi složité období. Projekt SROP 3.1 byl metodicky koncipován s finanční účastí fondů EU 73 %, státní subvence tvořily 17 % a 10 % měly pokrývat vlastní zdroje. Z celkové schválené částky 27 816 205,- Kč těchto 10 % spoluúčasti byla pro neziskovou organizaci nedosažitelná suma. Ekonomický útvar vědom si spoluúčasti na investicích už zpočátku analýzy projektu zkoumal cestu jak tuto potřebnou částku získat. Na základě mnoha jednání a konzultací s příslušnými orgány (ministerstvo, kraj ..) byl schválen návrh ekonomického ředitele, s tím, že se provede odhad budov, které mají být rekonstruovány a tato částka se uzná jako požadovaný vklad 10% formou naturálií. Bylo to ojedinělé řešení, ale bylo schváleno našimi příslušnými orgány i kompetentními orgány Evropské unie v Bruselu.

Zdálo se, že již nic nebude stát v cestě úspěšné realizaci projektu, ale opak byl opět pravdou. Velmi kostnatý a nejasný přístup ze strany ministerstva při uvolňování financí z evropských fondů donutil vedení z hlediska nutného dodržení časovosti projektu vzít si nemalý úvěr (15 000 000,-Kč). Ke zhoršení situace dále přispělo, že tuto částku nechtěl organizaci zapůjčit žádný bankovní ústav. Vláda a příslušná ministerstva nevytvořily slibované zdravé a jasné prostředí pro operace s financemi evropských fondů, zejména z hlediska garancí pro bankovní sektor. Po složitých jednáních s finančními poradci a znalci problematiky a za pomoci různých lobbistických tlaků se našla banka, která tyto peníze byla ochotna půjčit. Výsledkem však byla velmi tvrdá smlouva nekompromisně řešící své pohledávky v případě jakéhokoli pochybení a nemalé úrokové sazby. Banka měla nejen nárok na zpětné získání zapůjčených financí, ale i na převzetí rekonstruovaného objektu v daném stavu. Celý průtok financí probíhal přes několik účtů. První byl úvěrový účet s částkou 15 000 000,- Kč, k němuž byl založen podúčet, na kterém se prováděly platby faktur za stavbu, hrazené převodem z prvního účtu. Na tento podúčet byly převáděny také finance od EU. Na finance z dotací od ČR byl založen krátkodobý účet vždy jen pro daný přípis limitů a jen pro danou konkrétní platbu za jednotlivou etapu a po provedení platby byl zrušen. Posledním účtem byl účet, na který se převáděly úroky z čerpaného úvěru, ten musel být hrazen vlastními prostředky školy

4.2.2. Realizace projektu

Výběr firem

Výběrového řízení na dodavatele stavby proběhlo na základě zákona o veřejných zakázkách vyhlášené na centrální adrese pod značkou 50005972. Bylo realizováno nezávislou profesionální firmou. Hodnocení bylo prováděno součtem získaných procent v jednotlivých hodnotících kritériích:

- celková cena – 50 %
- smluvní úprava zajišťovacích a sankčních instrumentů – 35 %
- doba záruk na jakost – 15 %

Výběrového řízení se zúčastnilo pět firem nejen z blízkého okolí Šumperka, ale i z Brna, Olomouce a Šternberka. Žádný ze zájemců nebyl ze soutěže vyloučen. Celkově nejvýhodnější nabídku předložil zájemce FORTEX - AGS, a.s. Šumperk, který dosáhl v hodnocení 98,32 procent a dne 29.6.2005 byla s firmou podepsána

smlouva. Vítězná stavební společnost musela začít pracovat podle přesné dikce projektu.

Realizace stavby

V následném období se musel velmi tvrdě dodržovat časový harmonogram realizace projektu, kvůli již zmíněné hrozbě ze strany banky poskytující úvěr. To však již bylo pole zástupců školy méně závažné než předešlé problémy. Samotná realizace projektu probíhala v rámci schváleného časového plánu. Projekt byl rozdělen do dvou etap, pavilon A a pavilon D. Podle plnění těchto etap probíhalo i financování.

Stručný popis časové osy realizace stavby:

- 21.3.2005 - 31.5.2005

Realizace výběrových řízení na dodavatele stavebních částí projektu a na dodavatele zařízení a vybavení střediska.

- 1.6.2005 - 31.7.2005

Příprava staveniště a přípravné stavební práce

- 1.8.2005 - 28.2.2006

Hlavní a podružná stavební výroba - rekonstrukce bloku D, Výstavba inženýrských sítí

- 1.3.2006 - 15.4.2006

Příprava staveniště a přípravné stavební práce

- 16.4.2006 - 15.1.2007

Hlavní a podružná stavební výroba - rekonstrukce bloku A a vstupní části

- 1.1.2007 - 28.2.2007

Nákup vybavení a zařízení SPC a jeho instalace

- 1.1.2007 - 28.2.2007

Příprava na zahájení provozu - personální zajištění provozu SPC

- 1.3.2007 - 31.5.2007

Závěrečné vyhodnocení projektu, audit

První etapa

Během měsíce července a srpna 2005 se rozběhla rekonstrukce a přístavba, která byla realizována dodavatelskou firmou. Nejdříve započaly přípravné práce, příprava staveniště, demontáž střešních pláštů, betonáže atd. Poté během měsíce září započaly samotné stavební práce. Tyto práce se nejdříve uskutečnily při rekonstrukci objektu D a provedla se i výstavba inženýrských sítí. V rámci

pomocné stavební výroby k objektu D byly provedeny zemní práce pro obě budovy na rozvody vody, kanalizace a topení. První etapa byla ukončena k 15.3.2006.

V průběhu této etapy byla Centru regionálního rozvoje podána tři hlášení o změnách v projektu. Dvě z hlášení se týkala legislativních změn organizace a jedna změny stavebního materiálu. Všechny změny byly příslušným orgánem bez výhrad schváleny. Po ukončení první etapy byla vypracována monitorovací zpráva, která obsahovala podrobný popis celého průběhu sledovaného období, veškeré doklady související se zadávacím řízením na dodavatele, smlouvu s dodavatelem, účetní doklady, výpisy z účtu, který byl pro tento projekt zaveden, pojistnou smlouvu, přehledy zaměstnanců, výpisy z kontrolních dnů, podklady prokazující dodržení pravidel pro publicitu, kopie z výpisu katastru nemovitostí, kopie znaleckého posudku pro ocenění pozemku (vlastní vklad) soupiska faktur a v neposlední řadě žádost o proplacení.

Investiční výdaje v první etapě činily 10 922 437,- a jejich rozdělení ilustruje tab. 4.1. Soukromé zdroje tvořila polovina nemovitostí, oznámení přípisu limitu výdajů státního rozpočtu bylo schváleno a podepsáno 14.11.2005. Po ukončení 1. etapy, dne 31.3.2006 byla podána žádost o platbu ze strukturálních fondů a příkaz k převodu prostředků byl Ministerstvem pro místní rozvoj podepsán 16.8.2006.

Tab. 4.1 Rozdělení výdajů v první etapě

Typ zdroje	Kč
soukromé zdroje	1 757 653,-
státní rozpočet	1 857 000,-
strukturální fondy	7 077 784,-

Zdroj: vlastní provedení podle fakturační dokumentace

Veškeré finanční částky byly okamžitě vkládány na úvěrový účet a znovu použity na úhradu dalších faktur.

Druhá etapa

Na první etapu plynule navazovala etapa druhá, která trvala do 28.2.2007. V rámci této etapy byly provedeny stavební práce na rekonstrukci objektu A, na který navazuje vstupní část, která slouží ke komunikačnímu propojení objektu A a objektu D. V měsíci říjnu proběhla kolaudace stavby. Proběhlo také výběrové řízení na dodavatele vnitřního vybavení jednotlivých prostor a místností. Jelikož se jednalo

o menší částku do 1 500 000,- Kč, stačilo zveřejnění pouze na internetových stránkách školy. Přihlásila se sice jen jedna firma, ale ta zároveň splňovala veškeré potřebné kriteria pro přijetí. V této etapě bylo podáno jedno oznámení o změně v projektu. Tato změna se týkala změny užívání jednotlivých místností a vnitřního vybavení místností. V březnu 2007 nabylo kolaudační rozhodnutí právní moci a proběhlo slavnostní otevření nových budov. Poté se rozběhla komplexní škála služeb pro rodiny s handicapovanými dětmi.

Výdaje ve druhé etapě činily celkem 12 939 256 a jejich rozdělení je podle tab.4.2

Soukromé zdroje tentokrát tvořila druhá polovina vkladu nemovitosti. Oznámení o připsu limitu výdajů státního rozpočtu bylo schváleno a podepsáno 28.3.2006. Žádost o platbu ze strukturálních fondů byla podána dne 30.3.2007 a převod prostředků Ministerstvem pro místní rozvoj byl schválen 26.9.2007.

Tab. 4.2 Rozdělení výdajů v druhé etapě

Typ zdroje		Kč
Soukromé zdroje		1 389 344,-
Státní rozpočet		3 147 260,-
Strukturální fondy	investiční	11 683 766,-
	neinvestiční	1 255 490,-

Zdroj: vlastní provedení podle fakturační dokumentace

Kontrolní činnost

Kontrola průběhu stavby byla zajištěna stavebním dozorem, vlastní kontrolou, zejména však monitoringem, který prováděla najatá firma ve spolupráci se zadavatelem, konkrétně s finančním útvarem Schola – Viva o.p.s. Vrcholným kontrolním útvarem bylo Centrum regionálního rozvoje v Praze, které bylo zastoupeno krajskou pobočkou Centra regionálního rozvoje Olomouckého kraje. Kontrola byla prováděna průběžnými hlášeními a průběžnými a závěrečnými monitorovacími zprávami z jednotlivých etap. V konečné fázi projektu proběhla fyzická kontrola pracovníků Centra regionálního rozvoje krajského úřadu Olomouckého kraje a následně zhruba po roce kontrola finančního úřadu.

4.3. Poučení pro další projekt

Jak již bylo zmíněno, celý projekt byl zpočátku špatně zajištěn z hlediska plynulého toku financí. Jako pozitivní zkušenost je potřeba uvést, že v počátcích stavebních prací firma provádějící výstavbu držela celou realizaci projektu dodavatelským úvěrem. Tato doba trvala zhruba půl roku a v nelehké situaci školy z hlediska již zmíněných problémů toto zafinancování organizaci velmi pomohlo.

V průběhu realizace se jako velká nedostatečnost ukázala špatná volba stavebního dozoru, která spočívala v nedostatečné komunikaci mezi stavebním dozorem a zadavatelem. Informace byly dodávány se zpožděním a stávalo se, že neodpovídaly ani dané skutečnosti. Problém v informacích neměl nejen zadavatel, ale i firma provádějící stavební práce. Pokud bude organizace dále pokračovat ve stavebních realizacích, jak je v jejím záměru, tak právě v oblasti stavebního dozoru musí nastat radikální změna. Stavební dozor musí úzce spolupracovat se zadavatelem a pružně, i mimo vytyčený harmonogram schůzek, jej informovat o jakýchkoli nedostacích, které by se v průběhu stavby mohou objevit. Jako příklad této nedobře zvládnuté fáze projektu je možné uvést i to, že bylo několik závažných reklamací, přestože stavba prošla kolaudací. Například nedokončené sněhové bariéry na střechách, nebezpečné výšky parapetů u oken ve spojovacích koridorech či nalezení nedodělaných elektrických rozvodů.

5. Závěr

Nestátní neziskové organizace zabírají svojí působností širokou škálu činností a dalo by se říci, že tvoří velmi nesourodý celek organizací. Jsou to organizace jejichž společnými vlastnostmi jsou dobrovolnost, samosprávnost, nerozdělování zisku mezi vlastníky, organizovanost a soukromé vlastnictví. Prospěšnost těchto organizací je obecně známá a to jak v poskytování veřejných služeb, přispívání k zaměstnanosti tak například v podpoře zaručování lidských práv.

Vzniká otázka, proč by měly být určovány nějaké finanční prostředky do soukromých neziskových organizací a tím je protěžovat v tržním hospodářství před ostatními účastníky trhu. Jak již bylo zmíněno, neziskové nevládní organizace vytvářejí doplněk v oblastech státního zájmu, kde by stát jinak musel sám vytvářet aktivity, které by byl nucen hradit v plné výši. Je také minimálně vhodné podporovat iniciativu soukromých subjektů, osobní iniciativu jednotlivců, kteří chtějí pomáhat společnosti a tuto pomoc nepovažují ani tak za práci, ale poslání. Z těchto důvodů je vláda České republiky a ostatně i celá Evropská unie nakloněna iniciativám nevládních neziskových organizací a tato podpora má vést k posilování a zkvalitňování poskytovaných veřejných služeb, rozvoje životní úrovně a v neposlední řadě stírání nežádoucích regionálních disparit.

Cílem bakalářské práce bylo prozkoumat možnosti profinancování větších investičních celků - programů nestátních neziskových organizací, pro vytvoření kvalitativní a kvantitativní udržitelnosti svých záměrů v dané působnosti, na které si ze své neziskové podstaty nemohou vytvořit dostatečné rezervy.

Pro zkoumání byly stanoveny tyto hypotézy:

- I. Legislativa finanční podpory programů nevládních neziskových organizací je přímá, srozumitelná a jednoznačná.
- II. Míra finanční spoluúčasti neziskových organizací na projektech je přiměřená jejich možnostem

Ad I. Legislativa finanční podpory programů nevládních neziskových organizací je přímá, srozumitelná a jednoznačná.

Po studiu možností čerpání finančních prostředků, o které se mohou ucházet nestátní neziskové organizace, a posouzení průběhu realizovaného konkrétního případu se dle názoru autora nejeví systém jako zcela přímý a srozumitelný.

Důvodem k takovému závěru je značná nejednotnost při posuzování programů a ze strany schvalovacího aparátu vyžadování stále nových doplňujících informací. Toto je dáno tím, že není jednoznačně stanoveno nějakým výpisem, co všechno je nutné pro schválení projektu a co je nutné pro vlastní uzavření projektu po jeho dokončení. Zůstává na libovůli úředníků jak hluboko a jak dlouho budou daný projekt zkoumat a tím i oddalovat jeho zpuštění. Tuto skutečnost oddalování spuštění ještě umocňuje skutečnost, že oddalování nemá vliv na stanovené datum ukončení projektu, což při stavebních projektech nese celou řadu problémů. Pro žádající organizaci a prováděcí firmy tím vznikají nepříjemné chvíle vyčkávání s podpisy smluv se strategickými dodavateli a doplňkovými investory. Pro nesrozumitelnost legislativy hovoří také fakt, že díky specifčnosti a obtížnosti problematiky vznikly celé řady nových institucí²². Ty provádějí za žadatele návrhy žádostí o dotace nebo jsou to monitorovací společnosti, což opět finančně zatěžuje žádající organizaci.

Pokud by se měla optimalizovat celá struktura podpory dotací pro neziskové organizace, bylo by nutné stanovit jednoznačné hodnotící kritéria spolu se zvýšením podílu státu na metodickém vedení žadatelů ve všech jeho částech, což znamená pomoc při přípravě projektu, monitorování projektu a závěrečné hodnocení. Zpracoval by se tak přímo personál od žadatele a nemusely být vynakládány nemalé prostředky za zprostředkující firmy. Také by bylo vhodné doplnit časový úsek pro zpracování schvalovacího procesu, nebo aby po vydání souhlasného stanoviska k projektu bylo posouvání termínu spuštění realizace spojeno s posunem termínu dokončení.

Výše uvedená problematika není vyčerpávající a neřeší celé spektrum státní pomoci pro nestátní neziskové organizace. Stát samozřejmě pomáhá nestátním neziskovým organizacím také například pomocí daňové legislativy, ale to již není předmětem práce.

²² ŠKARABELOVÁ, S., JANOUŠKOVÁ, M., VESELÝ, M. *Dopady čerpání fondů Evropské unie na změny v organizační struktuře nestátních neziskových organizací*. 1. vyd. Brno: Společnost pro studium neziskového sektoru, 2008, 28 s. ISBN 978-80-904150-1-0

Hypotézu „Legislativa finanční podpory programů nevládních neziskových organizací je přímá, srozumitelná a jednoznačná“ lze tedy na základě již zmíněných skutečností vyvrátit a považovat ji za nepravdivou.

Ad II. Míra finanční spoluúčasti na projektech je vhodně volená

Princip poskytování dotací z EU je volen tak, že poskytnuté finanční prostředky nemají pokrýt celý projekt. Vždy se jedná maximálně o 80 % nákladů dle daného projektu. Míra spoluúčasti se poté liší v tom, jaký poměr financování se v žádosti o dotaci uvede a je jasné, že pokud alokované prostředky nepokryjí požadovanou sumu z projektů, budou mít projekty s rovnoměrnějším rozložením spoluúčasti větší pravděpodobnost úspěchu ve schvalovacím řízení.

Podle mínění autora je při menším objemu žádaných prostředků, například na vybavení školy do 500 000,- Kč, rozložení maximální částky dostačující a nezisková nevládní organizace je schopna si potřebné zbývající finance pořídit i při nižším poměru spoluúčasti, například vhodným fundreisingem u dodavatelské firmy nebo delší finanční přípravou na tento projekt. V případech projektů s větším potřebným objemem prostředků ovšem vzniká problém pro neziskové organizace s vyšší vlastního majetku v proporčním dělení i s maximální výší podpory, neboť se jedná o částky převyšující milionovou hranici. Konkrétní příklad v kapitole 4. měl 73 % prostředků ze zdrojů EU, 17 % subvencí státu a 10 % vlastních prostředků. Z ceny projektu cca za 28 mil. Kč je deset procent částka, která jak bylo v dané kapitole uvedeno, téměř likvidační. Potíže vznikající při řešení této problematiky přináší pro žadatele odrazující pocity z neschopnosti dosažení požadovaného vlastního podílu.

Při státem podporované činnosti, což se dokáže například již schválením projektu, se pro řešení nabízí ve spolupráci s bankovním sektorem zavedení výhodnější úrokové sazby pro tyto případy. Bylo by vhodné rozlišit, zda o dotaci žádá nezisková organizace nebo jiný subjekt ze ziskového sektoru a podle toho rozlišit potřebnou přípravu finančních spoluúčastí.

Celá problematika zde není probrána a existují jistě řady dalších možností řešení. Pro tuto hypotézu „Míra finanční spoluúčasti neziskových organizací na projektech je přiměřená jejich možnostem“, pokud se chápe v plné působnosti, platí, že není dostatečně ošetřeno dodatečné financování pro nestátní neziskové organizace a tím se může považovat za nepravdivou.

Práce si dala za cíl prozkoumat možnosti profinancování větších investičních celků - programů nestátních neziskových organizací, pro vytvoření kvalitativní a kvantitativní udržitelnosti svých záměrů v dané působnosti, na které si ze své neziskové podstaty nemohou vytvořit dostatečné rezervy. V tomto ohledu se musí přiznat starostlivost EU i ČR o řešení problematiky financování projektů. Projevuje se vyhlašování priorit a dále se z toho odvíjí mnoho témat, v kterých si mohou neziskové nestátní organizace vybírat do kterého se splnění jejich záměru strefí. Celé dění bylo již zmíněno v kapitole 2. Je nepopiratelné, že i přes velkou administrativní zátěž lze získat pro nestátní neziskové organizace nemalé finanční prostředky. Díky těmto prostředkům rozvíjejí nestátní neziskové organizace svoji činnost jak v kvalitativním měřítku tak v kvantitativním měřítku. Mění se také jejich postavení v očích úředníků, jelikož se z malých, pro někoho nevýznamných organizací pomocí těchto podpor a tím i růstu jak zaměstnanosti, struktury činností, tak co do objemu splňování poslání stávají partneři na vyšší úrovni. Také osobní kontakty se státní správou na všech úrovních při řešení projektu jsou významným prvkem pro budování povědomí a dobrého jména organizace. Možná by se mělo více dbát na dokončení kvalitního projektu a jeho udržitelnost než na pouhé získávání peněz.

Literatura:

1. CIHELKOVÁ, E. *Nový regionalismus. Teorie a případová studie*. Praha: C.H.Beck, 2007, ISBN 978-807179-808-8.
2. Český statistický úřad. *Analýza cenového vývoje, vývoje příjmů a spotřebních vydání domácností v letech 1993 až 2003*. [on-line]. 2007. [cit.11.10.2008]. dostupné na internetu: <http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/1119-04>
3. Český statistický úřad. *Informace o regionech městech a obcích* [on-line]. 19.12.2008. [cit.11.1.2009]. dostupné na internetu: <http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/publ/13-7101-08-2008>
4. Český statistický úřad. *Kraje České republiky 2007* [on-line]. 2007. [cit.10.2.2009]. dostupné na internetu: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/1304-08>
5. Český statistický úřad. *Makroekonomické vysvětlivky*. [on-line]. 19.12.2008. [cit.9.3.2009]. dostupné na internetu: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr:_makroekonomicke_udaje/\\$File/HLM_AKRO.xls#Metodické vysvětlivky!A72](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr:_makroekonomicke_udaje/$File/HLM_AKRO.xls#Metodické vysvětlivky!A72)
6. Český statistický úřad. *Metainformace k ukazateli*. [on-line]. 2007. [cit.11.12.2008]. dostupné na internetu: http://vdb.czso.cz/vdbvo/mi/mi_ukazatel.jsp?kodukaz=1567&kodjaz=203&show_back=1
7. Český statistický úřad. *Oblasti NUTS 2 a kraje NUTS 3 České republiky*. [on-line]. 2007. [cit.11.10.2008]. dostupné na internetu: [http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/oblasti_\(nuts_2\)_a_kraje_\(nuts_3\)_ceske_republiky](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/oblasti_(nuts_2)_a_kraje_(nuts_3)_ceske_republiky)
8. Český statistický úřad. *Regionální účty*. [on-line]. 14.2.2009. [cit.9.3.2009]. dostupné na internetu: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/1371-08-2007>
9. Český statistický úřad. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2008* [on-line]. 19.12.2008. [cit.9.3.2009]. dostupné na internetu: <http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/publ/13-7101-08-2008>
10. Český statistický úřad. *Vybrané ukazatele krajů (NUTS 3) v roce 2007* [on-line]. 3.3.2008. [cit.11.3.2009]. dostupné na internetu: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/kapitola/10n1-08-2008-2700>
11. HAMPL, M. Regionální diferenciaci současného socioekonomického vývoje v České republice. *Sociologický časopis*, 2007, roč. 43, č. 5, s. 889-910. ISSN 0038-0288
12. HUČKA, M.; KERN, J.; KUTSCHERAUER, A.; et al.. *Studie DÚ 2: Vznik regionálních disparit, jejich pojetí, charakteristika a klasifikace*. [on-line]. 2008. [cit.11.10.2008]. dostupné na internetu: http://disparity.vsb.cz/vysledky/03_studie_du2.pdf
13. KAHOUN, J. *Ukazatelé regionální konkurenceschopnosti v České republice*. [on-line]. 2007. [cit.22.12.2008]. dostupné na internetu: http://www.vsem.cz/data/data/ces-soubory/working-paper/gf_WPNo507.pdf
14. KOSTELECKÝ, T. PATOČKOVÁ, V. VOBECKÁ, J. Kraje v České republice – existují souvislosti mezi ekonomickým rozvojem, sociálním kapitálem a výkonem jrajských vlád?. *Sociologický časopis*, 2007, roč. 43, č. 5, s. 911-936. ISSN 0038-0288

15. KUTSCHERAUER, A.; et al.. *Studie DÚ 3: Identifikace, dekompozice a hodnocení regionálních disparit*. [on-line]. 2008.[cit.11.10.2008]. dostupné na internetu: http://disparity.vsb.cz/vysledky/04_studie_du3.pdf
16. KUTSCHERAUER, A.; HUČKA, M.; SKOKAN, K.; et al.. *Průběžná výzkumná zpráva - výsledky 1. fáze řešení*. [on-line]. 2008.[cit.11.10.2008]. dostupné na internetu: http://disparity.vsb.cz/vysledky/02_prubezna_zprava_1.pdf
17. KUTSCHERAUER, A.; HUČKA, M.; SKOKAN, K.; *Redakčně upravená roční zpráva 2007*. [on-line]. 2007.[cit.11.10.2008]. dostupné na internetu: http://disparity.vsb.cz/vysledky/01_rocni_zprava_2007.pdf
18. MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Barrister & Principal, 2007, ISBN 80-87029-02-X.
19. MMR. *Fondy Evropské unie – průvodce podporami* . . [on-line]. 2005. [cit.12.2.2009]. dostupné na internetu: <http://www.dotaceeu.cz/index.php?stranka=dot&dot=228>
20. MMR. *Strategie regionálního rozvoje*. [on-line]. 2000.[cit.11.10.2008]. dostupné na internetu: <http://old.mmr.cz/upload/1090484712strategie.doc>
21. NOVOTNÁ, M. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB – TUO, 2007.210s. ISBN 978-80-248-1413-1
22. Olomoucký kraj, Regionální rozvoj. *Analýza ekonomický vývoj Olomouckého kraje.2003-2007* [on-line]. 16.1.2009. [cit.9.3.2009]. dostupné na internetu: http://www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Regionální+rozvoj/regionální+rozvoj_CZ.htm?lang=CZ
23. REKTOŘÍK, J. et.al. *Organizace neziskového sektoru-Základy ekonomiky,teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 188 s. ISBN 80-86119-41-6
24. ŠKARABELOVÁ, S. (ed.) *Definice neziskového sektoru (Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS)*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2005, 52 s. ISBN 80-239-4057-0
25. ŠKARABELOVÁ, S. JANOUŠKOVÁ, M. VESELÝ, M. *Dopady čerpání fondů Evropské unie na změny v organizační struktuře nestátních neziskových organizací*. 1. vyd. Brno: Společnost pro studium neziskového sektoru, 2008, 28 s. ISBN 978-80-904150-1-0
26. ŠOTKOVSKÝ, I. *Socioekonomická geografie – přednáškový materiál*. Bohumín. Mands – Martin Sýkora. 1998. 195s.

Seznam zkratek

a.s.	akciová společnost
ČR	Česká republika
EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond
EHP	evropský hospodářský prostor
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIB	Evropská investiční banka
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FIFG	Finanční nástroj pro řízení rybolovu
HDI	Index lidského rozvoje
HDP	hrubý domácí produkt
HNP	hrubý národní produkt
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický rozvojový rámec
NSRF	National Strategic Reference Framework
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
RR	regionální rozvoj
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPD	Jednotný programový dokument
SROP	Společný regionální operační program
SRR	Strategie regionálního rozvoje
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
Bohumil Pochop

Adresa trvalého pobytu studenta:

Pod Holubím vrchem 683, 788 13 Rapotín

Přílohy:

1. Žádost o přijetí projektu